

Sustainability report - 2018

Hrpelje Kozina Green Destinations Standard

Content

1. Reporting context	3
2. Company data	4
3. Introduction	5
4. Mission statement & policy	6
5. Assessment overview	7
6. Detailed overview	8

1. Reporting context

2. Company data

Hrpelje Kozina

Tourist volume

Number of employees

Type of tourism

Special target groups

Destinations offered

Sustainability coordinator

Ester Mihalič

3. Introduction

4.Mission statement & policy

4.1 Mission statement

4.2 Policy

5. Assessment overview

Main theme	Actions	Achievements
0. Podatki o destinaciji	17	16 1
1. Destinacijski management	26	26
2. Narava in pokrajina	8	8
3. Okolje in podnebje	20	20
4. Kultura in tradicija	5	5
5. Socialna klima	22	22
6. Poslovanje turističnih podjetij	19	19

6. Detailed overview

0. Podatki o destinaciji

16

1

Splošne informacije

8

1

Action			Details
0.1. Koordinator za trajnost			Ester Mihalič zelenashema@hrpelje.si 00386 5 6800 150
0.2. Organizacija, odgovorna za turizem			Občina Hrpelje - Kozina
0.3. Letno število prihodov			10,000-100,000
0.4. Število prebivalcev			4369
0.5. Zmogljivosti in danosti v destinaciji			Nature-based tourism (ecotourism), Culture-based tourism (heritage – tangible and intangible)
0.6. Fotografije in video			Občina Hrpelje - Kozina Na stičišču treh svetov: Krasa, Brkinov in Čičarije kjer so doma krajinski parki (foto: krajinski park Glinščica-Beka) in druge čudovite naravne privlačnosti zelenega podeželja, »vročo točko« biotske raznovrstnosti zaznamujejo jame in drugi kraški pojavi (foto: jama Dimnice, Jezerina), gozdovi z bogatimi divjimi plodovi, prostrani sadovnjaki (foto: sadovnjak pod vasjo Artviže), zelena polja, na katerih domujejo številne živalske vrste, neponovljive slepe doline (foto: slepa dolina Odolina, Brezovica) in hribi s čudovitimi naravnimi razgledi (foto: pogled s Slavnika). Duh tega prostora dopolnjujejo številne vasice posejane po tukajšnjih gričih in dolinah - katerih jedra so zaščiteni

	<p>kulturni spomeniki (foto: vas Slope), cerkve s svojo bogato zgodovino in freskami (foto: cerkev Slivje), bogata arheološka najdišča, druga kulturna dediščina ter bogata nesnovna dediščina ki se odraža v ljudskih običajih (foto: pustne maske-Škoromati), šegah in navadah ter bogati tradicionalni kulinariki (foto: domače dobrote-sadna cesta). Svež zrak in zelena okolica sta odlična kombinacija za rekreacijo na prostem - krajše sprehode po gozdnih poteh ali lokalnih cestah, pohode po gričih in dolinah, med katerimi po svoji očarljivosti izstopa sprehajalna pot po dolini Glinščice (foto: nekdanja trasa železnice - sprehajalna pot), pa tudi na okoliške vrhove s čudovitimi razgledi - kot npr. Slavnik (foto: razgled s Slavnika), na krajše ali daljše kolesarske izlete po gozdnih poteh oziroma lokalnih cestah (foto: kolesarjenje v Brkinih), med katerimi prednjači Slemenska cesta (foto: Slemenska cesta). Poskrbljeno je tudi za ljubitelje jahanja, kajti več kmetij, ki se ukvarjajo s konjerejo, omogoča učenje jahanja, za izkušene jahače pa ponujajo možnosti samostojnega jahanja.</p> <p>prijet video o zelenih Brkinih https://vimeo.com/65516542</p> <p>Kratek turističen film, posnet za potrebe promocije Brkinske sadne ceste, je v na kar najboljši možni način predstavil zelene Brkine - lepote Brkinov v zimsko-pomladni preobleki. Gledalcu film Brkine prikaže točno takšne, kot so in kar ponujajo: mir, zelenje, tišino, prostrane pašnike in sadovnjake in številne kulturne spomenike, ki kot čuvarji na vrhu gričev bdijo nad naravnimi lepotami tega zelenega raja. Film je posnet na območju celotnih Brkinov, ki se nahajajo jugovzhodno od slovenskega Krasa, na vzhodu mejijo na dolino reke Pivke in Snežnik, na jugu na Čičarijo. Brkini so znani po številnih sadovnjakih v katerih prevladuje vzgoja jabolk in sliv. Ena od najbolj obiskanih in uspešnih turističnih produktov je Brkinska sadna cesta. Film občina uporablja ob predstavitvah, promocijah, dogodkih, sejmih.</p> <p>Več o Brkinski sadni cesti na: http://www.sadjarji.eu Produkcija: Simon Špilar (Spilar, digitalni marketing) http://www.spilar.com</p>
<p>0.7. Opis destinacije</p>	<p>Na stičišču treh svetov: Krasa, Brkinov in Čičarije so doma čudovite naravne privlačnosti zelenega podeželja: kraški pojavi, gozdovi z bogatimi plodovi, prostrani</p>

	✓	✓	sadovnjaki, zelena polja in številne tu živeče živalske vrste, neponovljive slepe doline in hribi s čudovitimi naravnimi razgledi. Duh temu prostoru dajejo številne kulturne znamenitosti ter bogata nesnovna dediščina.
0.8. Zeleni USP	-	-	
0.9. Nagrade	✓	✓	<p>Kraško-brkinske občine smo kot skupna destinacija FINALIST v izboru Evropska destinacija odličnost EDEN 2017</p> <p>Naziv Krasu prinaša številne prednosti in koristi, tako promocijske kot tudi razvojne. Uvrstitev med EDEN finaliste, pomeni da bomo v okviru destinacije deležni promocije kot primeri dobrih praks tako s strani Slovenske turistične organizacije kot Evropske komisije preko številnih tržno komunikacijskih kanalov, hkrati pa bomo postali članice »Evropske mreže destinacij EDEN z možnostjo včlanitve v Evropsko združenje EDEN. In nenazadnje: mreženje EDEN destinacij prinaša nove možnosti povezovanja tako v Sloveniji kot v Evropi in s tem popestritev in nadgradnjo nove ponudbe.</p> <p>https://www.visitkras.info/v_srediscu/2015090108413217/kras_eden_finalist/</p> <ul style="list-style-type: none"> - certifikat ISO STANDARD 9001:2015, ki je mednarodno uveljavljen standard kakovosti in odličnosti in potrjuje razvojno naravnost občine - Prostovoljstvu prijazna občina, naziv, ki ga podeljuje nacionalna organizacija na področju prostovoljstva Slovenska filantropija - 2016 in 2017 - Branju prijazna občina, naziv, ki ga podeljuje Združenje splošnih knjižnic in Ministrstvo za kulturo

Obseg destinacije

2

Action			Details
0.10. Obseg destinacije			<p>Občina se razprostira od italijanske meje preko Matarskega podolja in južnega pretežnega dela Brkinov do Hrušice proti hrvaški meji. Na južni strani zajema praktično celo območje slovenske Čičarije in meji na Hrvaško Istro. Glavni naselji sta Kozina in Hrpelje, ki tvorita celoto. Je del obalno-kraške statistične regije.</p> <p>Občina obsega 39 krajev-naselij in sicer Artviže, Bac pri Materiji, Beka, Brezovica, Brezovo Brdo, Golac, Gradišče pri Materiji, Gradišica, Hoticna, Hrpelje, Javorje, Klanec pri Kozini, Kovcice, Kozina, Krvavi Potok, Markovščina, Materija, Mihele, Mrše, Nasirec, Obrov, Ocizla, Odolina, Orehek pri Materiji, Petrinje, Poljane pri Podgradu, Povžane, Prešnica, Ritomece, Rodik, Rožice, Skadanščina, Slivje, Slope, Tatre, Tublje pri Hrpeljah, Velike Loce, Vrhpolje, Ostrovica, ki so povezana v 15 krajevnih skupnosti.</p>
0.11. Spremembe v obsegu destinacije			V zadnjih petih letih ni bilo nobene spremembe v obsegu občine Hrpelje - Kozina.

Geografski podatki

6

Action			Details
0.12. Površina destinacije			19500
0.13. Dolžina morskih, jezerskih in rečnih obal ali nabrežij			0

	✓	✓	
0.14. Pozidane površine (A)	✓	✓	282
0.15. Pozidane površine (B)	✓	✓	74
0.16. Nepozidane površine (C)	✓	✓	265
0.17. Nepozidane površine (D)	✓	✓	18739

1. Destinacijski management

26

Predanost in organizacija

5

Action			Details
<p>1.1. Koordinator za trajnostni razvoj na področju turizma V destinaciji je bila imenovana oseba, ki je zadolžena za izvajanje in uresničevanje trajnostnega managementa ter poročanje o trajnostnih dosežkih na področju turizma.</p>	✓	✓	<p>V destinaciji dela in naloge koordinatorja za trajnostni razvoj opravlja direktor občinske uprave - Andrej Bolčič, ki ima ustrezna znanja in kompetence iz dotičnega področja. Pred opravljanjem funkcije direktorja je bil zadolžen za področje urejanja prostora in za okolje. V zadnjih nekaj letih je izvajal koordinatorsvo nad pripravo prostorskega načrta OPN, pri čemer je bila njega ključna zadolžitev prav skrb za okolje, za naravno in kulturno dediščino v destinaciji.</p> <p>Ob vstopu v zeleno shemo je bila imenovana oseba, ki je zadolžena in ki sodeluje pri izvajanju in uresničevanju trajnostnega managementa ter poročanju o trajnostnih dosežkih: ZELENI KOORDINATOR – Ester Mihalič</p> <p>Zeleni koordinator za trajnostni razvoj je oseba, ki se udeležuje delavnic ZSST in je zadolžena za: - vodenje projekta Zelena shema slovenskega turizma v destinaciji, - udeležbo na delavnicah, - vnašanje podatkov na spletno platformo Slovenia Green, - pripravo in implementacijo trajnostnih politik in akcijskih načrtov, - priprava poročil o trajnostnih dosežkih, - komuniciranje o trajnosti. Več o njenih kompetencah i usposobljenosti pod točko 1.4.</p>
<p>1.2. Strukture upravljanja Za razvoj in promocijo trajnostnega turizma je zadolžena izbrana organizacija. Struktura in financiranje organizacije ustrezata velikosti</p>			<p>V okviru OHK je za razvoj turizma zadolžena občinska uprava, torej je ta dejavnost pozicionirana v okviru občinske strukture in ne deluje kot javni zavod ali gospodarsko interesno združenje – kot je to praksa v nekaterih drugih destinacijah.</p>

destinacije in njenemu turističnemu prometu.

✓ ✓ Uprava izvaja aktivnosti, kot jih izvajajo tudi drugi zavodi/GIZ za turizem, ob tem pa tudi številne dodatne naloge, ki v drugih destinacijah niso med nalogami destinacijskih management organizacij. Zadolžena je za: · izvajanje informacijske dejavnosti ter koordinacijo projektov s področja turizma · izvajanje, koordinacija in upravljanje destinacijskih prireditvev, svetovanje organizatorjem prireditvev, upravlja s prireditveno opremo in preko razpisov sofinancira prireditve; · trženjske in promocijske aktivnosti · razvojno in izvedbeno projektno/produktno delo (razvoj produktov ter vodenje ali partnerstvo v EU, LAS in drugih projektih); · nadziranje odvajanja turistične takse v občini – prenočitveno in pavšalno turistično takso (vključno s skrbjo za njeno izterjavo, ko je to potrebno); · izvajanja raznih razpisov (npr. razpis za sofinanciranje turističnih društev, prireditvev), natečajev in javnih naročil; · izdaja in upravlja pomembno promocijsko in prodajno orodje destinacije: - glasilo· v upravljanju pa ima tudi več objektov.

Na OHK je uprava enovita, kar pomeni, da ni oddelkov. Naloge na področju turizma upravljata 2 zaposlena, ki imata še druge naloge. Pri razvojnih projektih sodelujeta z zaposlenimi na okolju in prostoru ter z zunanjimi strokovnimi službami, kot na primer z Obrtno zbornico Sežana in njenimi posameznimi sektorji. Sicer pa naloge uprave opredeljuje Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave OHK.

OHK upravlja z letnim proračunom 7.000.000,00 EUR (načrt za leto 2017), v okviru katerega se del sredstev v višini (leto 2017): 135.000,00 EUR namenja turističnim dejavnosti, investicijam in razpisom.

Odlok o organiziranosti občinske uprave

OHK: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=19992938>

Odlok o proračunu Občine Hrpelje - Kozina

2017: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=2017297>

Odlok o proračunu Občine Hrpelje - Kozina

2018: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=2017298>

Uprava se redno srečuje s ponudniki in pa drugimi deležniki turističnega gospodarstva. Skupaj izvajamo dogodke (na primer: Festival brkinskih pivovarjev - imamo 7

		<p>mikropivovarjev; Kostanjev praznik - v sodelovanju s Turističnim društvom Rodik; Češpov praznik v sodelovanju s Turističnim društvom Dimnice Slivje; X-tek skozi jamo Dimnice v sodelovanju z Ljudstvom tekačev in Jamarskih društvom Dimnice Koper; Koncert v Tinjelovi pečini v sodelovanju z Jamarskim društvom Dimnice Koper in PGD Materija in druge: promocijske aktivnosti, kot skupni nastopi na sejmi s ponudniki. Pripenjam dokazila o izpeljanih letošnjih aktivnostih.</p> <p>V lanskem letu smo v okviru Občinskega praznika nagradili s priznanjem lastnico hostla, zaradi njenega udejstvovanja na turističnem področju.</p> <p>Uprava redno sodeluje z drugimi občinskimi upravami kraških in brkinskih občin in skupaj izvajamo promocijske aktivnosti ter ustvarjamo turistične produkte. Pripenjam 2 primera sodelovanja.</p> <p>Iz vsega navedenega je razvidno, da struktura in financiranje ustrežata velikosti destinacije in njenemu turističnemu prometu.</p>
<p>1.3. Vizija V sodelovanju z deležniki je destinacija opredelila vizijo turističnega razvoja, ki vključuje trajnostna načela. Vizija je javno dostopna.</p>	<p>✓</p>	<p>— Občina je sicer svojo vizijo razvoja opredelila tudi v nekaterih dokumentih, ki jih je pripravila v okviru posameznih projektov in v povezavi s Kraškimi občinami. Tako je v strateškem projektu KRAS-CARSO, ki je bil sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz nacionalnih sredstev, v Celovitem strateškem načrtu za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa (priponka) opredeljena tudi VIZIJA tega območja in se glasi: "Matični kras, široko prepoznana krajina s tradicionalno rabo prostora, kvalitetnim bivalnim okoljem in razvitim lokalnim gospodarstvom, ki temelji na uravnoteženem razvoju dejavnosti, primernih za izjemni naravni in kulturni prostor, tradicionalnih obrteh, kmetijstvu in naprednih tehnologijah. Vizija prostorskega razvoja Krasa je ustvariti takšne prostorske razmere, ki bodo zagotavljale krepitev konkurenčnega položaja Krasa in dvigovanje kakovosti življenja za vse njegove prebivalce. Poudarek bo na razvoju lokalnega gospodarstva, ki gradi na tradicionalnih znanjih in obrteh, vključevanju inovativnih tehnologij ter naravnih in kulturnih danosti prostora. To se bo odražalo tudi pri kakovostni prenovi naselbinske in arhitekturne dediščine. Območje bo ohranilo glavne karakteristike kraške krajine (tradicionalna raba prostora, zgoščene gručaste vasi, drobna struktura kmetijskih obdelovalnih površin prilagojena naravnim</p>

značilnostim, suhozidi, ...). Z uravnoteženim razvojem, ki bo upošteval identiteto in ranljivost prostora, se bodo ohranjale primerjalne prednosti Krasa.

Prioriteta 2: Oživljanje krajine, ohranjanje in promocija kulturne dediščine, varovanje narave in razvoj turizma Namen / cilji:

- ohranjati kraško krajino kot nosilko identitete Krasa in prepoznati njen potencial za razvoj,
- ohranjati kulturno dediščino in jo prepoznati kot razvojno priložnost Krasa,
- preprečevati razvrednotenja naravovarstveno vrednih območij in jih prepoznati kot razvojno priložnost Krasa,
- usmerjati turizem in rekreacijo v mehke, vzdržne oblike turizma in rekreacije, ga uskladiti z značilnostmi prostora kot so kraška krajina, izjemne naravne vrednote, kulturna dediščina (predvsem naselbinska) in kulinarika,
- nadgraditi in povezati obstoječo turistično ponudbo in vzpostaviti pogoje za celoletni turizem,
- izvajati trženje Krasa kot enotne blagovne znamke."

Zato, da bi destinacija lahko natančneje in sodobneje opredelila svojo vizijo in strategijo turističnega razvoja, je potrebovala izredno natančno analizo stanja na področjih delovanja, ki so ključna za razvoj turizma. Le to je izdelala v postopku priprave razvojnega dokumenta in opredelitve ciljev na področju prostorskega razvoja ter na drugih ključnih področjih - OPN, ki je bil v oktobru 2017 sprejet na OS. To področje je namreč za občino eno temeljnih, saj je zanj potrebna izčrpna analiza, posega pa v praktično vse pore življenja v občini. Tako je občina postavila temelje za določitev svoje turistične strategije prav s tem, ko je opredelila svoj prostorski razvoj v pravkar sprejetem Občinskem prostorskem načrtu Občine Hrpelje - Kozina, ki vsebuje zasnovo prostorskega razvoja, zasnovo gospodarske javne infrastrukture, usmeritve za razvoj poselitve, zasnovo varstva narave in zasnovo varstva kulturne dediščine. Predvsem slednji dve sta temeljni za razvoj turističnih produktov, saj opredeljujeta celotno kulturno in naravno dediščino, na kateri bo temeljil nadaljnji razvoj turizma. Na tej podlagi bo občina torej začrtala svojo vizijo na področju turizma.

Destinacija bo skupaj z ostalimi kraškimi občinami (Občino Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina) v sklopu LASa (odobren projekt Krasnost Krasa in Brkinov: Razvoj in dvig

		<p>kakovosti turističnih storitev) izdelala strategijo skupne destinacije Kras in Brkini, v kateri bo določila skupno vizijo, poslanstvo cilje in produkte na področju turizma. Projekt in z njim izdelava skupne strategije se bo začela predvidoma ob koncu leta 2017, zaključena bo predvidoma do konca leta 2018. Obenem bo občina pristopila tudi k pripravi splošne strategije razvoja v kateri bo opredelila svojo vizijo, poslanstvo cilje na posameznih področjih in kjer bo upoštevala sprejeti prostorski načrt.</p>
<p>1.4. Usposobljen koordinator z ekipo Oseba, zadolžena za razvoj trajnostnega turizma v destinaciji, in/ali njena ekipa je ustrezno usposobljena za svoje delo.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>V okviru občine je za razvoj trajnostnega turizma zadolženih več uslužbencev znotraj občinske uprave (opis del, nalog in pristojnosti je pod točko 2.2.), ki imajo ustrezna znanja in kompetence za svoje delo, se stalno izpopolnjujejo, usposablajo in izobražujejo.</p> <p>V okviru projekta Zelena shema slovenskega turizma, je bil imenovan kot vodja projekta - Zeleni koordinator in koordinator trajnostnega turizma v destinaciji Ester Mihalič, ki se je redno udeleževala delavnic. Ima tudi dolgoletne izkušnje na področju dejavnosti turizma znotraj občinske uprave in v sodelovanju z drugimi deležniki s področja turizma.</p> <p>Ester Mihalič je predstavnica Občine Hrpelje - Kozina v neformalni koordinaciji kraških občin (Divača, Komen, Sežana) na področju turizma in vodja neformalne koordinacije brkinskih občin (Divača, Pivka, Ilirska Bistrica) na področju turizma. Obe koordinaciji skrbita za promocijske aktivnosti in projekte za razvoj turističnih produktov.</p> <p>Je urednica Občinskega glasila.</p>
<p>1.5. Sodelovanje s turističnim sektorjem Organizacija, odgovorna za destinacijski management, pri načrtovanju trajnostnega razvoja sodeluje z zasebnim in javnim</p>		<p>Organizacija, odgovorna za destinacijski management (v okviru destinacije je to občinska uprava oz. služba zadolžena za razvoj turizma), pri načrtovanju trajnostnega razvoja sodeluje s turističnim sektorjem - zasebnim in javnim.</p>

<p>sektorjem.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Odgovor je podan tudi pod točko 1.11. iz katerega je razvidno, da občina pri načrtovanju trajnostnega razvoja turizma aktivno sodeluje tako z javnim, kot zasebnim sektorjem. Sodelovanje poteka na več ravneh in na več načinov – od običajnih rednih sestankov v zvezi s konkretnimi predlogi in problematiko, do sodelovanj ob pripravi turističnih dogodkov in prireditev, turističnih produktov in projektov, preko objav javnih razpisov za sofinanciranje dejavnosti, organizacije izobraževanj in posvetov, razprav na občinskem svetu ob sprejemanju strateških dokumentov, proračuna in programov dela, pa vse do javnih razprav v postopkih priprave temeljnih razvojnih dokumentov ipd. skrbi tudi za ozaveščanje in motiviranje turističnega sektorja za razvoj trajnostnih poslovnih modelov (primer: seznanitev in izobraževanje za ponudnike nastanitve glede pridobitve okoljskih znakov, izobraževanje za organizatorje prireditev, tudi na temo trajnostnega razvoja itd. Poslovni odnos se gradi ravno na sodelovanju in povezovanju z lokalnimi deležniki in širše, kar je denimo ugotovila tudi strokovna komisija, ki je ocenjevala KRAS - kraške občine v okviru tekmovanja Evropska destinacija odličnosti 2017 - https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/razvoj-in-inovativnost/eden</p> <p>Priložen članek o organizaciji posveta za nastanitvene ponudnike.</p>
-------------------	----------	----------	--

Načrtovanje in razvoj

8

Action			Details
<p>1.6. Popis V destinaciji obstaja popis turističnih zmogljivosti ter naravnih in kulturnih znamenitosti. Popis je javno dostopen in se redno posodablja.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Občina Hrpelje - Kozina ima objavljene ključne podatke za turiste – tudi turistične zmogljivosti, na svoji spletnih straneh:</p> <p>http://www.visitkras.info (skupna spletna stran z drugimi Kraškimi občinami) in</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/</p> <p>OHK ima popis, opis, predstavitev turističnih zmogljivosti ter naravnih in kulturnih znamenitosti javno dostopen in se redno posodablja, na strani so predstavljene</p>

		<p>zgodovina OHK, arhitekturne znamenitosti, sakralna dediščina, naravne znamenitosti (jame, slepe doline, dinozavri), kulturna dediščina in podeželje OHK – zaledje.</p> <p>OHK ima vso naravno in kulturno dediščino popisano in opisano v Popisu naravne in kulturne dediščine, ki je javno dostopen - http://www.hrpelje-kozina.si/seznam-naravne-in-kulturne-dediscine/</p> <p>Večina naravnih in kulturnih znamenitosti OHK je popisano, opredeljeno in zaščiteno o občinskih akti, v primeru, da gre za dediščino nacionalnega pomena, pa v zakonodaji ter registrih naravnih vrednot, nepremične ali nesnovne kulturne dediščine. Seznami z opisi so javno dostopni tudi v digitalnih oblikah.</p> <p>http://rkd.situla.org/</p> <p>http://www.naravovarstveni-atlas.si/web/</p>
<p>1.7. Analiza vplivov turizma V destinaciji obstaja analiza stanja, ki zajema vplive turizma na naravo in pokrajino, okolje in podnebje, kulturo in tradicijo ter lokalno skupnost.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Zato, da bi destinacija lahko jasno opredelila svojo vizijo in strategijo turističnega razvoja, je potrebovala izredno natančno analizo stanja na področjih delovanja, ki so ključna za razvoj turizma. Le to je izdelala v postopku priprave razvojnega dokumenta in opredelitve ciljev na področju prostorskega razvoja ter na drugih ključnih področjih - OPN, ki je bil v oktobru 2017 sprejet na OS. To področje je namreč za občino eno temeljnih, saj je zanj potrebna izčrpna analiza, posega pa v praktično vse pore življenja v občini. Tako je občina postavila temelje za določitev svoje turistične strategije prav s tem, ko je opredelila svoj prostorski razvoj v pravkar sprejetem Občinskem prostorskem</p>

		<p>načrtu Občine Hrpelje - Kozina, ki vsebuje zasnovo prostorskega razvoja, zasnovo gospodarske javne infrastrukture, usmeritve za razvoj poselitve, zasnovo varstva narave in zasnovo varstva kulturne dediščine. Predvsem slednji dve sta temeljni za razvoj turističnih produktov, saj opredeljujeta celotno kulturno in naravno dediščino, na kateri bo temeljil nadaljnji razvoj turizma. Na tej podlagi bo občina torej začrtala svojo vizijo na področju turizma. Link do objave OPN: http://www.hrpelje-kozina.si/20-redna-seja-obcinskega-sveta/</p> <p>Destinacija bo skupaj z ostalimi kraškimi občinami (Občino Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina) v sklopu LASa (odobren projekt Krasnost Krasa in Brkinov: Razvoj in dvig kakovosti turističnih storitev) izdelala strategijo skupne destinacije Kras in Brkini, v kateri bo opravila natančno analizo stanja v destinaciji. Projekt se bo začel predvidoma ob koncu leta 2017, zaključena bo predvidoma do konca leta 2018.</p> <p>Občina je analizo stanja opravila tudi v postopku zbiranja podatkov za vključitev v zeleno shemo. Priložena v priponki.</p>
<p>1.8. Turistične politike V destinaciji je v veljavi aktualna, javno dostopna strategija ali politika celoletnega razvoja turizma, ki pokriva naslednje teme: okolje, družba, kultura, ekonomija, kakovost, zdravje in varnost.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Občina je svoje dosedanje strateške usmeritve/prioritete opredelila tudi v nekaterih dokumentih, ki jih je pripravila v okviru posameznih projektov in v povezavi s Kraškimi občinami. Tako je v strateškem projektu KRAS-CARSO, ki je bil sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz nacionalnih sredstev, v Celovitem strateškem načrtu za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa (priponka) opredeljena v okviru strateških ciljev PRIORITETA: Oživljanje krajine, ohranjanje in promocija kulturne dediščine, varovanje narave in razvoj turizma - program: Ohranjanje prepoznavnosti Krasa in kvalitetna obnova stavbnega fonda in program: Turistična destinacija Kras.</p> <p>Občina svojo politiko celoletnega razvoja turizma, ki zajema vsa ključna področja, opredeli v Letnem programu dela - proračunu občine, kjer natančno določi naloge, ki bodo izvedene na področju turizma, nosilce, časovnico in finančno oceno za izvedbo. V Občini HK so naloge s področja turizma posebej opredeljene tudi programu dela, ki je priložen.</p> <p>Ključni dokumenti in razvojni programi, ki se ožje ali širše dotikajo razvoja družbe,</p>

		<p>okolja, prostora, narave in trajnostnega turizma, so pripeti in tudi javno predstavljeni.</p> <p>Občina Hrpelje - Kozina je pristopila k skupni turistični strategiji kraških občin (skupaj z Divačo, Komnom in Sežano). Izdelavo strategije smo prijavitili na razpis za sredstva LAS in bili pri tem uspešni. Prilagamo prijavo in sklep. V naslednjih mesecih bomo pristopili k izdelavi strategije, kot ključnemu dokumentu za razvoj turizma.</p> <p>Strategija razvoja turizma ali strateški načrt za razvoj turizma bo osrednji strateški dokument za področje turizma, ki na osnovi identificiranih ključnih izzivov opredeli vizijo, pozicioniranje in strateški razvojni model (pet prioritetenih področij delovanja z ukrepi). V času oblikovanja strategije (ki po obenem presek stanja ter aktivni plan) ima občina sprejem dvoletni proračun, ki upravo zavezuje k izvajanju načrtovanih aktivnosti tudi na področju turizma.</p> <p>Občina je pripravila natančno analizo stanja na vseh področjih delovanja in opredelila cilje na področju prostorskega razvoja v okviru priprave razvojnega dokumenta Občinskem prostorskem načrtu Občine Hrpelje - Kozina - OPN, ki je bil v oktobru 2017 sprejet na OS. To področje je namreč za občino eno ključnih, saj je zanj potrebna izčrpna analiza, posega pa v praktično vse pore življenja v občini. Tako je občina postavila temelje za določitev svoje splošne in turistične strategije, saj OPN vsebuje tako zasnovo prostorskega razvoja, zasnovo gospodarske javne infrastrukture, usmeritve za razvoj poselitve, zasnovo varstva narave in zasnovo varstva kulturne dediščine. Na tej podlagi bo občina opredelila svojo strategijo na področju turizma - Link do OPN: http://www.hrpelje-kozina.si/20-redna-seja-obcinskega-sveta/.</p>
<p>1.9. Preglednost in uresničevanje Pri načrtovanju razvoja trajnostnega turizma v destinaciji aktivno sodelujejo deležniki. Dokumenti so v javni razpravi. Odločitve in ukrepi so javno dostopni in se dosledno uresničujejo.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Pri načrtovanju razvoja trajnostnega turizma v občini aktivno sodelujejo deležniki, dokumenti so v javni razpravi. Odločitve in ukrepi so javno dostopni in se dosledno uresničujejo. Navedenemu je dana posebna pozornost in pomen tudi pri sprejemanju vsakoletnega programa dela v občini - glede turističnih aktivnosti in glede vseh drugih dejavnosti v občini, ki vplivajo na razvoj turizma. Odbor za turizem Občine Hrpelje - Kozina, ki je sestavljen iz različnih deležnikov, se na rednih sejah seznanja z delom na turističnem področju, podaja svoje pripombe ter sodeluje z upravo. Primer 1: urejanje</p>

		<p>Mestnega trga na Kozini, kot pomembnemu prostoru v osrednjih dveh krajih občine Hrpelje - Kozina (v priponki), na katerem se bodo odvijale vse osrednje prireditve in dogodki v občini in se bodo odvijale promocijske aktivnosti, predstavitve različnih ponudnikov ipd. primer 2: urejanje stare vodne črpalke za parno železnico v muzej in turistično-informacijski center na pragu Krajinskega parka Beka (v priponki). Eden od pomembnih dogodkov, pri katerem se je odvijala dolgotrajna javna razgrnitev in javna obravnava, je bil sprejem OPN v občini. Ta praktično najpomembnejši razvojni akt - tudi za področje turizma, ki je nastajal več let in je bil večkrat usklajevan z javnostmi in drugimi deležniki. Je osrednji akt, ki opredeljuje dovoljene prostorske posege v občini in zagotavlja varovanje kulturne in naravne dediščine ter drugi vrednot - http://www.hrpelje-kozina.si/1-javna-razgrnitev-opn-ja-18-8-2014-27-2-2015/, http://www.hrpelje-kozina.si/za-obcana/podrocje-urejanja-prostora/.</p>
<p>1.10. Načrt razvoja turizma Destinacija je v načrtu razvoja trajnostnega turizma opredelila cilje, aktivnosti, ukrepe, odgovorne osebe/institucije in časovnico. Načrt razvoja turizma dosledno uresničuje.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Občina ima cilje, aktivnosti, ukrepe, odgovorne osebe/institucije in časovnico razvoja trajnostnega turizma opredeljene v Odloku o proračunu 2017 in 2018 - Program dela OHK. Načrt razvoja turizma dosledno uresničuje, kar je razvidno iz Realizacije proračuna - dokumenta, ki ga občinska uprava predstavi na občinskem svetu za preteklo leto ter pregleda in potrdi Nadzorni odbor občine.</p>
<p>1.11. Sodelovanje z deležniki Destinacija načrt razvoja turizma uresničuje skupaj z deležniki, ki jih razume kot partnerje za uspešen in dolgoročen napredek na področju trajnostnega razvoja.</p>	<p>✓ —</p>	<p>Destinacija Hrpelje - Kozina načrt razvoja turizma - predvsem letni program dela katerega sestavni del je tudi turizem, kot tudi drugih strateških področij uresničuje skupaj z deležniki (iz javnega, nevladnega in gospodarskega sektorja), saj jih razume kot ključne partnerje za uspešen in dolgoročen napredek na področju trajnostnega razvoja destinacije, predvsem pa kot promotorje trajnostnega razvoja območja.</p> <p>Nasploh je turizem multidisciplinarna panoga zato brez sodelovanja različnih deležnikov v praksi niti ne gre. Tako denimo občina planira sodelovanje na turističnih prireditvah tako, da deležniki turističnega gospodarstva skupaj pripravljajo - opredeli namero, nato se skupaj z zainteresiranimi pripravi koncept prireditve ter jo izvede. Praktično ni prireditve, na kateri ne bi sodelovala turistična društva, kulturna društva, gastronomski ponudniki, nastanitveni ponudniki, turistične agencije itd. Prijave na različne EU in</p>

		<p>nacionalne razpise, že v postopku prijave zahtevajo partnerstvo, zato tudi pri snovanju in kasneje pri realizaciji različnih projektov, ne gre brez sodelovanja različnih deležnikov. V organizacijo kulturnih programov vključimo različne glasbene ustvarjalce, za vodene degustacije lokalnih produktov, povabimo k sodelovanju kmetije in druge ponudnike itd.</p> <p>Sodelovanje z deležniki se odraža tudi pri sofinanciranju programov in prireditvev s strani občine, prednostno tistih, ki so okolju prijazni in trajnostno naravnani.</p> <p>Nekatera dokazila uresničevanja načrta razvoja turizma skupaj z deležniki so priložena - primeroma. Posebej se partnerstvo in sodelovanje izraža v primerih, ko se pojava pereča problematika in jo je potrebno reševati v slogi in dobro vseh krajanov in obiskovalcev (npr. problematika navala obiskovalcev v gozdovih - gozdni sadeži).</p>
<p>1.12. Upravljanje turističnega obiska Za optimizacijo vplivov turizma na naravne, kulturne in družbene vire destinacija izvaja ustrezne ukrepe upravljanja turističnega obiska. Pri tem se naslanja na izvedeno analizo vplivov turizma (1.7).</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Že nekaj let se Občina Hrpelje - Kozina posebej zavzeto ukvarja z upravljanjem turističnega obiska. Občina je tako turiste usmerila na podeželje občine in zanje pripravila posebne turistične dogodke ter ogledе kulturnih in naravne dediščine. Za obiskovalce je v večje lokale ter turistične kmetije postavila info stojalo z informacijskim in promocijskim materialom. Postavljenih je 36 tabel po celi občini in predvsem na ključnih lokacijah, kjer turisti iščejo informacije (v prilogi izgled table). Osnovne informacije podaja brošura občine.</p> <p>Glede na dejstvo, da je v občini veliko gozdnih površin, ki nudijo skozi celo leto tudi gozdne sadeže, gobe ipd., kar privablja obiskovalce iz celotne regije, je prišlo v zadnjih letih do nekontroliranega navala obiskovalcev na tukajšnje gozdove, na uničevanje podrasti, prekomerno nabiranje sadežev, vnašanje nemira v gozdove s prevoznimi sredstvi ipd. Od lanskega leta dalje zato občina redno spremlja stanje na najbolj »obremenjenih točkah« na območju celotne občine in v primerih, ko pride do prevelikih obremenitev ustrezno ukrepa tako, da preusmeri turiste na druge lokacije in sicer tako, da pripravi druge atraktivne ponudbe znotraj občine ali v druge sosednje občine. Prav tako je občina v sodelovanju s KS označila poti, kjer je prepovedan promet z motornimi vozili, teren pa ob pričakovanem povečanem obisku nadzoruje tudi redarska služba. S temi ukrepi se je stanje v letošnjem letu izboljšalo (priloženi članki o problematiki).</p>

		<p>Občina postavlja označevalne table, ki usmerjajo turiste in jih informirajo (primer Glinščica, Bečun v priponki).</p> <p>V času najvišje turistične sezone in kolon vozil na prometnici Italija - Hrvaška je občina postavila hitra postajališča z osnovno oskrbo: wc, voda v plastenkah, informacije, ponudniki z drugo ponudbo (pripeta fotografija primera postajališča).</p>
<p>1.13. Finančna strategija Destinacija ima opredeljeno finančno strategijo in načrt poslovanja, s čimer si zagotavlja dolgoročno preživetje in neodvisnost.</p>	<p>✓</p>	<p>— Občina Hrpelje - Kozina ima sprejetih več načrtov delovanja - na različnih področjih, na podlagi katerih letno načrtuje konkretne dejavnosti na posameznih področjih. To ji omogoča stabilnost tudi pri finančnem načrtovanju in poslovanju, ki pa temelji na letnih programih dela oz. proračunih. V strategijah in programih so za njihovo realizacijo oz. za realizacijo posamičnih ukrepov predvidena potrebna finančna sredstva, opredeljen je časovni okvir za izvedbo ukrepa ter nosilec. OHK že dalj časa sprejema dvoletne proračune, ravno zaradi zagotavljanja trajnostnega razvoja. Za izvedbo Letnega programa dela oz. proračuna skrbi uprava, ki pripravi predlog proračuna tudi za področje turizma, ga utemelji in zagovarja v postopku sprejemanja ter skrbi za njegovo realizacijo. Sprejeti proračun zagotavlja stabilnost pri izvajanju letnih aktivnosti, saj ga ni mogoče spreminjati – razen v primeru izrednih okoliščin. OHK ima v proračunu predvidenih dovolj lastnih sredstev (iz lastnih virov), da ji to zagotavlja finančno vzdržnost in samostojnost. OHK namenja področju turizma letno približno naslednja sredstva (l.2017):</p> <p>135.000,00 EUR, od tega 15.000 za razne promocijske akcije, opremo in manjše investicije za pospeševanje turizma v občini, 9.000 za izvedbo prireditve turističnih društev širšega pomena za občino (Kostanjev praznik, Praznik češp in Praznik jabolk) ter 9.000 za druge dejavnosti in prireditve turističnih društev; ostalo pa za aktualne investicije, ki so lahko tudi vezane na evropske in druge razpise (izgradnja postajališča za avtodome, ureditev Mitskega parka, ureditev učne poti dinozavrov).</p>

Spremljanje in poročanje

Action			Details
<p>1.14. Indikatorji Destinacija redno spremlja relevantne trajnostne indikatorje, ki med drugimi pokrivajo področje okolja, ekonomije, družbe, kulture, turizma in človekovih pravic. Sistem za spremljanje periodično pregleda in po potrebi spremeni. Podatke javno objavlja. MERILO JE ZAKLENJENO, SAJ GA IZPOLNJUJETE AVTOMATSKO Z UPORABO TE PLATFORME. ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓	
<p>1.15. Pregled in evaluacija Destinacija redno spremlja doseganje ciljev, opredeljenih v načrtu ali strategiji razvoja trajnostnega turizma, in jih po potrebi posodablja.</p>	✓	—	<p>Destinacija ima sprejete letne Programe dela. Ti se uresničujejo na podlagi sprejetih prioritet. Na realizacijo vpliva več faktorjev, poleg notranjih tudi nekateri zunanji kot npr. realizacija predvidenih prihodkov za posamezno dejavnost. Doseganje ciljev županja preverja tako na tedenskih kolegijih, kot v okviru mesečnega poročanja, večja odstopanja od plana se hitro evidentirajo in se sprejmejo ustrezni ukrepi. Poročilo o dejanski realizaciji pa se pripravi vsakih 6 mesecev. V primeru, da se v občini oceni, da nekaterih ciljev ne bo mogoče pravočasno realizirati, se sprejmejo spremembe letnega programa/plana oz. se sprejme rebalans proračuna.</p> <p>Občina sprotno preverja:</p> <ul style="list-style-type: none"> P Doseganje ciljev in kazalnikov; P Evalvacija izvedenih ukrepov in projektov; P Predlogi za novelacijo P Analiza in opredelitev odstopanj (z oblikovanjem predlogov, kako omiliti tveganja, ali z oblikovanjem sprememb ukrepov, ko je to potrebno). <p>Skozi proračun – mesečna in večmesečna poročila se redno spremlja stanje glede izvrševanja nalog in ciljev. V podporo spremljanju izvajanja OHK organizira tudi vsakoletno srečanje ključnih turističnih ponudnikov, kjer predstavi analizo preteklega leta, oceno izvajanja programa oz. načrta in skupaj z deležniki začrta koncept Programa dela za prihodnje obdobje ter opredeli tudi delež njihove participacije. Letno srečanje</p>

		<p>ima tudi vsebinsko, izobraževalno noto – vsakič s temo, ki prinaša dobre primere praks in nove tržne pristope.</p> <p>V maju smo imeli celotno revizijo delovanja, ki jo je izvedlo podjetje Eudace d.o.o. in na podlagi katere smo pridobili certifikat 9001:2015 (priloženo).</p> <p>V priponki primer informacije o šestletnem poslovanju občine, ki ga pregledajo in potrdijo vsi odbori občine, vsak za svoje področje, zatem pa ga potrdi še občinski svet.</p> <p>Aktivnosti na področju redno spremlja Odbor za turizem, kateremu je občinska uprava dolžna predlagati aktivnosti, sprejemati pobude ter predlagati v pregled poročila. Primer zapisnika ene od sej odbora za turizem.</p> <p>Občina ima Nadzorni odbor, ki bdi nad poslovanjem občinske uprave in redno preverja določene aktivnosti in poslovanja. Pripet poslovnik nazdornega odbora Občine Hrpelje - Kozina https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20152943</p>
<p>1.16. Popravni ukrepi Če se pri evaluaciji iz točke 1.15 pokaže, da destinacija zastavljenih ciljev ne dosega, identificira razloge za neuspeh in sprejme ustrezne popravne ukrepe.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>V točki 1.15. ponazorjenem postopku evalvacije OHK na redni seji občinskega sveta javno predstavi rezultate glede realizacije zastavljenih ciljev, kot se pripravijo v vsakoletnem letnem poročilu OHK – za konkretno področje. Potem, ko se stanje glede doseganja ciljev predstavi in v razpravi preveri, ali v kakšnem primeru zastavljeni cilji niso bili doseženi, se identificira tudi razloge za neuspeh in sprejme ustrezne popravne ukrepe. Te se nato vključi v Načrte razvojnih programov in Proračun za naslednje leto. V primeru večjih odstopanj se sprejme rebalans aktualnega proračuna.</p> <p>Občina ima tudi Nadzorni odbor, ki spremlja izvajanje popravnih ukrepov. Pripet poslovnik nadzornega odbora Občine Hrpelje - Kozina https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20152943</p>
<p>1.17. Komunikacija Destinacija deležnike redno obvešča o trajnostnih politikah, aktivnostih in rezultatih.</p>		<p>Komunikacija z deležniki na področju trajnostnega turizma je natančno opisana že v točkah 1.9 in 1.11., sicer pa destinacija deležnike redno obvešča o trajnostnih politikah, aktivnostih in rezultatih po ustaljenih</p>

	✓	<p>»poteh« - preko sestankov, telefonsko in preko e pošte, ko gre za konkretne dogodke/aktivnosti, ki jih je potrebno skupaj uskladiti in organizirati ter na javnih razpravah ob sprejemanju ključnih razvojnih dokumentov ter v okviru različnih delovnih teles in komisij. Vse gradivo za občinski svet je na vpogled tudi na spletni strani občine.</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/kategorija/seje-obinskega-sveta/</p> <p>Pri sprejemanju strateških dokumentih komuniciramo z vsemi proračunskimi porabniki. Primer vabila priložen.</p> <p>Redno objavljamo o dogajanju in aktualnih novostih v Občinskem glasilu, ki ga prejme vsako gospodinjstvo v občini brezplačno, kot tudi vsi javni zavodi, društva in druge organizacije ter partnerji občine. Izhaja mesečno (10 števil letno). Priloženi primeri objav - obveščanje o dogajanju in aktivnostih. Glasilo je tudi objavljeno na internetni strani občine.</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/newspaper/</p>
<p>1.18. Arhiviranje Destinacija podatke in dokumente, s katerimi izkazuje trajnostno poslovanje in upravljanje, ustrezno arhivira/hrani.</p>	✓	<p>OHK podatke in dokumente hrani v arhivu skladno z zakonodajo s področja arhiviranja dokumentacije. V primerih, ko z aktom ni posebej določeno, da se gradivo hrani daljše obdobje, ali da ima značaj trajnega gradiva, OHK hrani gradivo v skladu z državno zakonodajo. Navedeno velja tudi za dokumente s področja trajnostnega poslovanja in upravljanja. OHK je v fazi odbiranja starejšega arhivskega gradiva, kar izvaja v sodelovanju in po navodilih Pokrajinskega arhiva Koper. V nastajajanju so tudi lastna interna pravila arhiviranja, usklajena z državno zakonodajo.</p>
<p>1.19. Interno poročanje Najmanj enkrat letno zeleni koordinator o trajnostnih dosežkih poroča najvišjemu lokalnemu političnemu organu. V poročilu povzame izvedene ukrepe in aktivnosti, rezultate in (ne)doseganje zastavljenih ciljev ter predlaga nadaljnje korake.</p>	✓	<p>Ob predaji izpolnjenega obrazca Green destination pristojni instituciji, ki bo Občino Hrpelje - Kozina ocenjevala, je bilo pripravljeno tudi poročilo zelenega koordinatorja občinskemu svetu o trajnostnih dosežkih, v katerem so bili povzeti izvedeni ukrepi in aktivnosti, rezultati, doseganje ciljev ter predlagani nadaljnji koraki. Seja, na kateri so bili občinski svetniki seznanjeni z Zeleno shemo, je potekala 14. 12. 2017. Občinski svet se je seznanil s celotno dokumentacijo in stekla je debata o ugotovitvah, dodatna</p>

			predstavitev povzetkov analiz. Priložen link do gradiva http://www.hrpelje-kozina.si/kategorija/seje-obinskega-sveta/
1.20. Javno poročanje Najpomembnejši trajnostni dosežki s poudarki na dosežkih s področja trajnostnega turističnega razvoja so javno objavljeni najmanj vsaki dve leti. Dostopni so na spletni strani destinacije.	✓	✓	Najpomembnejši trajnostni dosežki so javno objavljeni na spletni strani Občine Hrpelje - Kozina - link: http://www.hrpelje-kozina.si/trajnostni-dosezki/ Kot podlage za priprave trajnostno naravnanih programov/strategij/dosežkov so upoštevani naslednji dokumenti: Regionalni razvojni program, Strategija lokalnega razvoja LAS, LEK, OPN idr. http://www.hrpelje-kozina.si/trajnostni-dosezki/trajnostne-razvojne-studije/ O vseh trajnostnih dosežkih tudi sproti objavljamo v Občinskem glasilu, kjer tudi npr. stalno ozaveščamo o učinkoviti rabi energije.

Zakonska in etična določila

6

Action			Details
1.21. Pregled zakonskih določil Destinacija vzdržuje seznam aktualnih mednarodnih, nacionalnih in lokalnih zakonov, uredb in pravilnikov s področja turističnega poslovanja (vključno z zdravstveno in varnostno zakonodajo, delovno-pravno zakonodajo in okoljsko zakonodajo).	✓	—	Občina Hrpelje - Kozina ima na spletni strani povezavo do nacionalnega registra vse nacionalne zakonodaje in predpisov – PISRS. Občina Hrpelje - Kozina ima na spletni strani javno dostopno objavljene tudi vse veljavne predpise občine- tudi s področja turističnega poslovanja. http://www.hrpelje-kozina.si/za-obcana/predpisi/ Link do PISRS - zbirke veljavnih predpisov je tudi na spletni strani vseh Kraških občin visitkras - povezave:

		http://www.pisrs.si/Pis.web/ Priložena je izjava županje o vzdrževanju seznama in spoštovanju predpisov v destinaciji.
1.22. Zakonito poslovanje Destinacija pri razvoju turizma upošteva veljavne zakone in uredbe.	✓	✓ Občina Hrpelje - Kozina je zavezana skladno z ustavo in zakonodajo RS k poslovanju skladnem z veljavnimi predpisi. Nadzor nad zakonitostjo celotnega poslovanja občin – na vseh področjih vrši država oz. pristojno ministrstvo in nadzorni odbor občine. V oktobru je imela občina notranjo revizijo, ki jo je izvedel Inštitut za javno finančno poslovanje. Nadzorni odbor občine se redno sestaja in pregleduje delo občinske uprave. Zapisniki vseh sej odbora so javno objavljeni na naši internetni strani: http://www.hrpelje-kozina.si/obcina/nadzorni-odbor/zapisniki-in-dokoncna-porocila-v-mandatnem-obdobju-2014-2018/
1.23. Etični kodeks Destinacija ima sprejet etični kodeks, ki velja tako za management kot tudi za preostale zaposlene.	✓	✓ Zaposleni v Občini Hrpelje - Kozina pri svojem delovanju upoštevajo KODEKS ETIKE JAVNIH USLUŽBENCEV V DRŽAVNIH ORGANIH IN UPRAVAH LOKALNIH SKUPNOSTI, ki ga je sprejel Uradniški svet RS in Kodeks etike javnih uslužbencev v Občini Hrpelje - Kozina, ki ga je sprejela županja Saša Likavec Svetelšek. V mesecu septembru so zaposleni občine Hrpelje - Kozina sprejeli – podpisali občinski kodeks etike (priložen kodeks in seznam podpisov). Priložena je izjava županje o sprejemu etičnega kodeksa v turizmu, ki je objavljen na spletni strani destinacije.
1.24. Korupcija V destinaciji obstajajo protikorupcijske smernice, ki se dosledno		Občina Hrpelje - Kozina ima na podlagi Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije sprejet N A Č R T integritete Občine Hrpelje - Kozina ter imenovanega skrbnika načrta.

<p>upoštevajo. Destinacija ostro nasprotuje korupciji znotraj same sebe ali pri dobaviteljih. Osebe, ki odgovornim inštitucijam prijavijo korupcijo, niso deležne negativnih posledic.</p>	<p>✓</p>	<p>— V njem so opredeljene protikorupcijske smernice, ki se dosledno upoštevajo. Občina Hrpelje - Kozina ostro nasprotuje korupciji znotraj same svojega poslovanja ali pri dobaviteljih. Osebe, ki odgovornim inštitucijam prijavijo korupcijo, niso deležne negativnih posledic.</p>
<p>1.25. Kršitve Če pride v destinaciji do kršitev zakonskih in etičnih določil, destinacija sprejme ustrezne ukrepe.</p>	<p>✓</p>	<p>— Občina Hrpelje - Kozina je dolžna skladno z veljavno zakonodajo vsakršno kršitev zakonskih določil prijaviti. Občina ob zaznavi takšnega primera ustrezno ukrepa na podlagi zakonodaje.</p> <p>Občina redno sodeluje s Policijsko upravo Kozina, ki redno javno poroča o svojem delu na občinskih sejah.</p> <p>Primer: v naših krajih je stalno prihajalo do kršitev, kot je poseganje v zasebno lastnino (nepravilno parkiranje) ter nabiranje gozdnih sadežev preko mere (gobe, kostanji) in s tem kršenje zakonskih določil glede količin nabiranja. Občina je v sodelovanju z drugimi občinami ustanovila medobčinsko redarstvo, ki ima med nalogami in pristojnostmi tudi kaznovati take kršitelje. Njihov kontakt je objavljen vsakokrat v našem glasilu, ki ga prejme vsako gospodinjstvo brezplačno, in na naši internetni strani. Medobčinski redarji izvajajo redne kontrole na terenu ter se odzovejo na prijave zoper kršitelje. V primeru, ko opazijo kršitev, jo zabeležijo in predajo naprej v obravnavo na Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. V primeru zadnje jeseni 2017, ko je bil spet porast prijav, zaradi prekomernega nabiranja gob in parkiranja na javni lastnini, je redarstvo izdalo več denarnih kazni. V prilogi primer izdane globe.</p>
<p>1.26. Pravična konkurenca Destinacija pri izboru podizvajalcev upošteva nacionalno zakonodajo o javnem naročanju. Pogodbe sklepa s kakovostnimi podizvajalci za primerno ceno. Pri izbiri podizvajalcev upošteva tudi trajnostne vidike. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	<p>✓</p>	<p>—</p>

2. Narava in pokrajina

8

Narava in njeno ohranjanje

5

Action			Details
2.1. (Za)varovanje narave Naravne znamenitosti, habitati, živalske in rastlinske vrste ter ekosistemi so učinkovito (za)varovani. Destinacija skrbi za kakovost naravega okolja in ustrezno preprečuje njegovo degradacijo. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
2.2. (Za)varovanje naravnih virov Naravni viri so ustrezno (za)varovani. Netrajnostna raba virov je nezaželena. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
2.3. Eksotične živali in rastline Destinacija ustrezno preprečuje vnašanje in širjenje tujih invazivnih vrst.			<p>Za to področje so pristojne državne institucije in imamo sprejeto nacionalno zakonodajo. Občina kljub temu stanje spremlja in v pripravi prijav ukrepa tako, da obvesti pristojne službe. V destinaciji niso evidentirani posebni ali obsežnejši primeri vnosa in širjenja tujih invazivnih vrst, razen primerov, ki so bili evidentirani na nacionalnem nivoju in so bili sprejeti tudi ustrezni ukrepi za zmanjšanje posledic vnosa (kot npr. Ambrozija). V primerih, ko pride do evidentiranega primera vnosa tujih invazivnih vrst, se poda prijava ustreznim službam nadzora - večinoma zavodom za varstvo narave. Pomembni pri tem evidentiranju teh vrst so društva - npr. jamarska društva, ki vršijo redne nadzore nad stanjem v jamah. Pri izvajanju pregleda nad širjenjem in vnašanjem tujih invazivnih vrst sodelujemo tudi s policijsko postajo Kozina (priložen primer policista, ki je opazil japonski dresnik).</p> <p>V primeru japonskega dresnika smo novico objavili v Občinskem glasilu, da smo s tem seznanili vse naše občane. Obvestilo smo poslali tudi Zavodu za varstvo narave. Enako ukrepamo v primeru ambrozije, ko prebivalce občasno ozaveščamo njenem obstoju,</p>

			krajih, kjer je pri nas razširjena, ter njenih škodljivih vplivih in ukrepih za odstranjevanje. Primer članka iz glasila (stran 42).
2.4. Zaščita divjih živali in rastlin Destinacija v skladu z lokalno, nacionalno in mednarodno zakonodajo in konvencijami učinkovito regulira nabiranje, lovljenje, razstavljanje in prodajo divjih živali in rastlin. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	✓	✓	
2.5. Spremljanje vplivov turizma na naravo Destinacija spremlja vpliv turizma na ekosisteme, naravne znamenitosti ter živalske in rastlinske vrste in njihove habitate. Pri tem se naslanja na izvedeno analizo vplivov turizma (1.7).	✓	✓	<p>Destinacija daje veliko pozornost proučevanju in spremljanju vplivov turizma na naravo, saj je večji del območja destinacije zaščiten. Za najbolj obremenjene in najbolj občutljive točke so načrtovani posebni ukrepi za preprečevanje negativnih vplivov turizma na naravo. Kot osrednja najbolj občutljiva točka v destinaciji, se obravnava gozdove in jame. Po vzoru dobre prakse spremljanja vpliva turizma ter ukrepanja v primeru gobarjenja, se ureditev prenaša tudi na druge obremenjene lokacije - seveda prilagojeno za vsako posamično lokacijo. Vplive občina spremlja z monitoringom obiska - v jamah preko društva, v gozdovih pa v zadnjih dveh letih preko rednih nadzorov občinske redarske službe. V zadnjih letih se je izredno povečan obisk Slavnika poskušal omiliti tako, da se je preko medijev (predvsem Primorske novice in lokalni časopis) izvedlo več promocij drugih parkov v destinaciji - Krajinski park Beka, slemenska cesta za kolesarjenje ipd. V destinaciji je jamarski turizem popolnoma nadzorovan, saj je omogočen dostop v jame le organizirano z jamarskimi društvi, jame so tudi v večina primerih zaprte in zaklenjene. Občina ima vzpostavljeno sodelovanje z Zavodom za naravno dediščino in Medobčinskim redarstvom, ki ima med svojim nalogami tudi skrb za okolje. O tem, da se lahko občani zatečejo na pristojno službo za ohranjanje narave in vplivov na okolje iz strani obiskovalcev, zlasti tujih, občina stalno ozavešča v Občinskem glasilu. Priloženi članki o skrbi za divje živali in naravo in kontakti, ki so objavljeni v vsaki številki Občinskega glasila ter o ozaveščanju na področju odpadkov.</p> <p>V destinaciji je bilo v zadnjih letih izvedenih, nekaj pa ej še v postopku odobritve, več projektov s področja varovanja biotske raznovrstnosti in predvsem živali in rastlin iz rdečega seznama. Ti projekti dajejo velik pomen usposabljanju in izobraževanju prebivalstva na področju narave.</p>

Destinacija skupaj z drugimi Kraškimi občinami intenzivno pripravlja podlage za GEOPARK, ki bo imel prav funkcijo zaščite ekosistemov a celotnem območju in hkrati razvoj trajnostnega turizma. <http://www.sezana.si/povezava.aspx?pid=1171> S enotnim ciljem, ki stremi k trajnostnemu razvoju Krasa na regionalni ravni, so se Občine Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Miren-Kostanjevica zavezale, da bodo skupaj izvedle aktivnosti, potrebne za vzpostavitev Geoparka Krasa, katerega glavni namen je zagotavljanje koordinacije sistema celovitega in usklajenega upravljanja, ohranjanja identitete, vzdrževanja dediščine ter promocije in trženja kraškega prostora.

Doživetja v naravi

2

Action			Details
<p>2.6. Doživetja v naravi Turizem spoštuje in ohranja naravo, živalstvo in rastlinstvo. Produkti doživljanja narave, živalstva in rastlinstva so pristni in odgovorni.</p>	✓	✓	<p>Večina območja je zaščitena - več v ANALIZI in destinacija spoštuje omejitve, ki za ta območja veljajo. O tem destinacija informira tudi obiskovalce.</p> <p>V najbolj obiskanih točkah v destinaciji, so nameščene table (npr.dolina Glinščice), ki osveščajo, informirajo, usmerjajo obiskovalce ter jih pozivajo k spoštovanju naravne in kulturne dediščine, ki jo obišejo. Table so nameščene tudi na lokaciji zaščitene rastlin - kot npr. encijan, kjer so podatki o rastlini ter navedba, da je njegovo pobiranje prepovedano. Priložena primera dveh označevalnih tabel ter info tabla, ki je nameščena v vseh ključnih lokalih, središčih in nudi informativni ter propagandni material. Medobčinsko redarstvo kontrolira neopravičeno ustavljanje in parkiranje na lokalnih cestah v Brkini in drugod v naravi.</p> <p>Prebivalci budno spremljajo obnašanje obiskovalcev-turistov in ob neprimernem vedenju tudi pozovejo občino k ukrepanju. To je bilo v praksi izkušeno pred leti, ko so prevelike skupine obiskovalcev pri nabiranju gob mimo predpisov, parkirale na privatnih travnikih in povzročale v gozodvih škodo. S takojšnjimi ukrepi je bil problem saniran. Več že v drugih točkah.</p>

		Biodiverziteti je posvečena tudi svoja podstran na spletni strani destinacije: https://www.visitkras.info/kras_in_brkini/naravna_dediscina/biodiverziteta/
2.7. Odnos do živali Raba živali v turistične namene je učinkovito nadzorovana, s čimer se preprečuje nepotrebno trpljenje, bolezni in smrt.	✓	Zasebni ponudniki, ki živali uporabljajo v turistične namene – predvsem turistične kmetije, imajo sprejete lastne kodekse in pravila obnašanja obiskovalcev. Za turistične namene pa niso dopustne nobene aktivnosti, ki bi živali izpostavljale trpljenju, bolezni ali smrti, izvajanje nadzorujejo lastniki, društva, veterinarske službe. Na celotnem področju občine Hrpelje - Kozina delujejo 3 lovske družine, ki imajo stroge kodekse ravnanja v naravi in do divjih živali. V skladu le-tem in glede na njihovo pretežno delo na terenu so tudi sami opazovalci in opozarjajo na morebitne kršitve ter nepravilnosti pri ravnanju z živalmi. V Občinskem glasilu je vedno objavljen kontakt o možnosti prijave kršitve ravnanja z živalimi. Primer posveta o sobivanju ljudi in divjadi v destinaciji - priloga.

Krajina in slikovitost

1

Action			Details
2.8. Krajina in slikovitost Destinacija varuje naravne in ruralne razglede ter skrbi za ohranjanje duha prostora. Učinkovito preprečuje propadanje krajine in širjenje mestnih območij na slikovito podeželje.	✓	✓	S svojimi prostorskimi akti destinacija preprečuje propadanje krajine in skrbi za podeželje. Sprejemanje prostorskih aktov je temeljna naloga in pristojnost občine. Večina vasi v Brkinih in Čičariji je zaščiten - jedra tudi z z nacionalnim predpisom, kar pomeni najvišjo stopnjo varovanja arhitekturne oz. kulturne dediščine. Občina tudi skozi osveščanje prebivalstva širi zavest o pomenu duha prostora, značilnostih in občutljivosti. Destinacija ohranja več točk, s katerih se ponujajo tako naravni, ruralni kot tudi urbani razgledi po okolici, še posebej je za ta namen promovirana obnovljena slemenska cesta, ki vodi vse od Divaške občine po vrhovih gričev do Bistriške občine. Občina poseben pomen daje naravnim razgledom in vzdržuje poti in ostalo

infrastrukturo za dostop do - med planinci izredno cenjenimi vrhovi - Slavnik, Artviže, Glinščica, Žabnik. Na vrhovih so tudi obeležja. Vsa navedena območja so zaščiteni z občinskimi in nacionalnimi predpisi in na njih ni mogoče nenadzorovano širjenje zazidalnih območij. Priložen link do objave občinskega prostorskega akta, ki je bil sprejet na občinski seji 19. 10. 2017 <http://www.hrpelje-kozina.si/za-obcana/podrocje-urejanja-prostora/opn/>. Celotne kraški del destinacije je pod varovanim območjem Natura 2000 in s z njim upravlja v skladu z zakonodajo Nature 2000. Priložen pdf območja.

Občina Hrpelje-Kozina je tudi s finančno pomočjo Mestne občine Koper, za del, ki je v njeni lasti, temeljito obnovila cesto na Slavnik (1028 m.n.m.). Zadnji večji vzdrževalni poseg je bil v oktobru 2017 - priložen opis del.

Slavnik je pomembna lokacija, saj poleg pohodnikov, kolesarjev in drugih rekreativcev cesto dnevno uporabljajo lovci, lastniki gozdnih zemljišč, vzdrževalci oddajnikov in pretvornikov in drugi uporabniki. Cesta se je sčasoma zaradi številnih uporabnikov in vremenskih vplivov »utrudila« in je bila potrebna popravila ter utrditve. Občina si vsa leta prizadevala to cesto vzdrževati v zadovoljivem stanju, letos se je spet izkazala potreba po temeljiti obnovi. Ureditev makadamske ceste med Hrpeljami do Tumove kočje je obsegala gramoziranje, grediranje, utrjevanje površine, izdelavo in čiščenje vzdolžnih in prečnih jarkov, ureditev odvodnjavanja, strojno košnjo in obsekovanje. Lepo urejeni cesti bomo podaljšali uporabo z zmerno in pametno vožnjo.

Ostale urejene kolesarske in vzdrževane pešpoti po občini so predstavljene na povezavah:

https://www.visitkras.info/aktivno/pohodnistvo/pohodniske_poti/

<http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/znamenitosti/>

<http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/kam-na-izlet-2/>

<http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/krajinski-park-beka/>

Nekatere poti imajo informacijske table, ki obiskovalce osveščajo, informirajo ter

usmerjajo, v naseljenih letih bo občina označila vse poti. Vsaka od poti ima tudi svojo brošuro ter je predstavljena na spletni strani:

Prilagamo še fotografije, kjer je viden razgled:

Slavnik, Slemenska cesta, griči nad slepimi dolinami..

http://www.hrpelje-kozina.si/wp-content/uploads/2017/10/zgibanka_Tumova60.pdf

3. Okolje in podnebje

20

Raba zemlje in onesnaženje

5

Action			Details
3.1. Okoljska tveganja Destinacija ustrezno naslavlja okoljska tveganja. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
3.2. Onesnaženje zraka Destinacija ustrezno naslavlja onesnaženje zraka. Pri tem se naslanja na tveganja in vplive turizma na kakovost zraka, identificirane v analizi vplivov turizma (1.7).			<p>Destinacija je izrazito zelena, demografsko gledano zelo redko naseljena, z majhnim odstotkom onesnaževalcev zraka s strani industrije in še to le v naselju Hrpelje-Kozina. Stanje čistosti zraka je dobro.</p> <p>Največji delež emisij toplogrednih plinov v občini Hrpelje – Kozina odpade na individualna kurišča - prebivalcev je izrazito malo. Ker pa je za občino značilno prehodno celinsko podnebje z mrzlimi zimami, je v zimskem času vpliv individualnih kurišč na onesnaženost zraka povečan. Vendar, zaradi dobre prevetrenosti ni pogostih temperaturnih obratov in megle, na tem območju tudi ni večjih naselij, ki bi ugodno vplivala na nastanek mestnega toplotnega otoka. Kakovost zraka na tem območju bi tako lahko ocenili kot dobro.</p> <p>Onesnaževalec zraka v občini je tudi promet, saj tukaj poteka avtocesta Ljubljana – Koper, po kateri je povprečni letni promet v letu 2007 znašal 15 000 vozil. V Kozini in Hrpeljah pa je prisotno tudi industrijsko onesnaževanje - ta je omejena na ozek pas ob avtocesti in na industrijske cone. Dodatne količine prometnih onesnaževalcev (CO, NOx, ozon, C6,H6) prispeva tudi razpršena poselitev, ki pogojuje individualni prevoz. Do povečanih koncentracij polutantov prihaja predvsem v poletnem času, ko se poveča količina prometa, sončno obsevanje je močnejše, višje pa so tudi temperature. Povišane koncentracije so kratkotrajne, saj so samočistilne sposobnosti ozračja dobre zaradi prevetrenosti. To območje meji na industrijska območja v severni Italiji, ki je velik</p>

		<p>vir onesnaženja zraka, zato je to območje bolj občutljivo za čezmejni transport onesnaženja zraka.</p> <p>Najbližje merilno mesto za kakovost zunanjega zraka je v Kopru. Merilna postaja je namenjena za območje S14: Goriška, Notranjsko-Kraška in Obalno-Kraška statistična regija.</p> <p>Več v ANALIZI, ki je pripeta pod odgovor 1.7. in OPN - OKOLJSKO POROČILO str. 56-60.</p>
<p>3.3. Hrup Destinacija ustrezno regulira in minimizira hrup. Pri tem se naslanja na tveganja in vplive turizma, identificirane v analizi vplivov turizma (1.7). Destinacija podjetja in obiskovalce spodbuja k minimizaciji hrupa.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>V večini območja destinacije ni pomembnejših virov hrupa, saj 80% območja predstavljajo naravne površine - ostalo pa naselja in ceste. Vir hrupa sta v naselju Kozina cesta in železniška proga ter koridor ceste od Kozine proti Starodu. Več v analizi stanja in OKOLJSKO POROČILO za OPN str. 68-70. - e pripeto in Določitev stopenj varstva pred hrupom - priloga.</p>
<p>3.4. Svetlobno onesnaženje Destinacija ustrezno naslavlja vplive svetlobnega onesnaženja na živalstvo, rastlinstvo in izkušnjo gostov. Pri tem se naslanja na tveganja in vplive turizma, identificirane v analizi vplivov turizma (1.7).</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Kritičnih točk v destinaciji nismo evidentirali, edina je bila javna razsvetljava in razsvetljava v naselju Hrpelje Kozina, kar pa je bilo večinoma do konca letošnjega leta že sanirano. V začetku leta 2017 je občina pristopila k prenovi celotne javne razsvetljave na območju občine. Zamenjava obstoječih luči se vrši v štirih fazah in se bo predvidoma zaključila v letu 2018. Z vgradnjo LED sijalk tako ne bo več svetlobnega onesnaževanja. Občina bo prenovila 883 svetil javne razsvetljave. S tem bo občina privarčevala, saj bo odštela dobrih 50 % manj za stroške in se spustila pod zakonsko določeno mejo porabo električne energije na prebivalca, ki bo po prenovi znašala zgolj 29 kilovatnih ur na krajana, torej kar 118 kilovatnih ur manj kot do sedaj. Do marca 2018 bo projekt predvidoma zaključen.</p> <p>OKOLJSKO POROČILO za OPN to vsebino obravnava na str. 239-240</p> <p>Občina ima sprejet Lokalni energetski načrt LEK, ki obravnava tudi stanje svetlobnega onesnaževanja in predlaga načrt za izboljšanje stanja in ukrepe - že opisano in pripeto.</p>

			To vprašanje obravnavajo tudi dokumenti navedeni v odgovoru o trajnostnih politikah, posebej STRATEŠKI PROJEKT KRAS – CARSO: TRAJNOSTNO UPRAVLJANJE NARAVNIH VIROV IN TERITORIALNA KOHEZIJA - Smernice za prostorske akte.
3.5. Raba zemlje in prostorsko načrtovanje Pri načrtovanju novih razvojnih in infrastrukturnih projektov destinacija presodi vplive na okolje, ekonomijo in družbo. Stremi k optimizaciji vplivov v vseh fazah: fazi načrtovanja, oblikovanja, gradnje in rušenja. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	✓	✓	

Upravljanje z vodami

4

Action			Details
3.6. Vodni viri Destinacija ustrezno upravlja z vodnimi viri in spremlja rabo vode. Zagotavlja, da raba vode v turističnih podjetjih ne ogroža potreb po vodi lokalnega prebivalstva. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	✓	✓	
3.7. Spremljanje kakovosti vode Destinacija ustrezno spremlja kakovost pitne vode in kopalnih voda. Podatki so javni. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	✓	✓	
3.8. Odpravljanje težav s kakovostjo vode Če pride do težav s kakovostjo vode, obstaja v destinaciji ustrezen sistem za odpravljanje težav. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	✓	✓	
3.9. Ravnanje z odpadnimi vodami Ravnanje z odpadnimi vodami je ustrezno urejeno in regulirano na način, da so vplivi na ljudi in okolje čim manjši.			Objekti in naprave javne kanalizacije so lokalna gospodarska javna infrastruktura v lasti posamezne občine. Upravljavca obvezne javne službe odvajanja in čiščenja je Kraški vodovod Sežana d.o.o.

✓	✓	<p>Na osnovi Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 88/11, 8/12, 108/13) obsega javna služba naslednje naloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo, • prevzem komunalne odpadne vode in blata iz obstoječih greznic ter MKČN in njegovo obdelavo najmanj enkrat na tri leta, • redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi (KČN), • zagotavljanje izvedbe prvih meritev in obratovalnega monitoringa oziroma izdelavo ocene obratovanja za MKČN. <p>Pristojne institucije opozarjajo prebivalce in obiskovalce ter druge deležnike na pomembnost urejenosti odvajanja in čiščenja odpadnih vod. Kljub temu menimo, da je to dolgotrajen proces, zato bo potrebno še kar nekaj časa in truda, da bodo ljudje zaznali in razumeli pomembnost ustreznega reševanja problema komunalnih odpadnih voda. Odgovorno ravnanje s komunalnimi odpadnimi vodami ni le zakonska obveza, ampak tudi ena prednostnih nalog za varstvo vodnih virov.</p> <p>Včasih so se komunalne odpadne vode odvajale v razne potoke, hudournike in podobno. Kasneje so se zbirale v greznicah. Te so na veliki večini našega območja v uporabi še danes. Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode (Ur.l. RS, št. 98/15) pogojno dovoljuje uporabo greznic do prehodnih rokov, in sicer do 31.12.2021, če gre za aglomeracijo večjo od 500 PE in manjšo od 2000 PE oziroma do 31.12.2023 za ostala območja.</p> <p>Investitorji morajo na območjih, kjer ni javne kanalizacije pri novogradnjah in rekonstrukcijah stavb obvezno vgraditi male komunalne čistilne naprave do 50 PE (MKČN). Po izgradnji javne kanalizacije na območju, pa morajo investitorji stavbe v roku 6. mesecev obvezno priključiti nanjo.</p> <p>Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode spodbuja gradnjo javne kanalizacije na celotnem območju našega delovanja. Komunalne odpadne vode se tako čistijo na večjih čistilnih napravah. Kras spada med razgibano in obsežno območje, kjer je javna kanalizacija (delno) urejena zgolj v največjih mestih</p>
---	---	---

		<p>(Sežana, Komen, Divača, Senožeče, Hrpelje, Kozina, Štanjel).</p> <p>V Občinskem destinacija stalno ozavešča prebivalstvo o pravilnem ravnanju s komunalnimi vodami. Priloženi primeri</p> <p>V priponki - foto ter opis čistilne naprave v Sežani.</p> <p>http://www.kraski-vodovod.si/?stran=odpadne-vode</p>
--	--	--

Trajnostna mobilnost

4

Action			Details
<p>3.10. Mehka mobilnost</p> <p>Destinacija ima izdelano strategijo mehke mobilnosti, v kateri so opredeljeni ukrepi za minimizacijo vplivov transporta iz analize vplivov turizma (1.7). Spodbujata se pešačenje in kolesarjenje.</p>			<p>Destinacija še nima izdelane te strategije, v naslednjem letu bo pristopila k pripravi izhodišč, za njeno izdelavo, a v vsakoletnih programih dela občina določi prioritete in aktivnosti ter izboljšuje situacijo v destinaciji, glede tega vprašanja. Priložena je izjava o pristopu k izdelavi mehke mobilnosti. Občina izvaja številne aktivnosti z namenom minimizacije vplivov transporta toda za večino rešitev ni pristojna. V številnih pogajanjih z državnimi institucijami, ki so pristojne za reševanje problemov glede prometnice Kozina - Rupa, je občina dosegla minimalne premike. Vsekakor pa je občina aktivna tam, kjer lahko v okviru svojih nalog in pristojnosti naredi velike korake.</p> <p>Občina je pridobila sredstva v DANUBE programu - CHESNUT - izdelava strateških načrtov za trajnostni urbani promet. Eden glavnih ciljev je priprava trajnostne prometne strategije na ravni FUA - funkcionalne urbane regije. V prilogi je izjava odgovorne osebe občine o izdelavi strategije.</p> <p>V zadnjih letih je bilo v destinaciji urejenih veliko poti za pešačenje in kolesarskih poti:</p>

		<p>https://www.visitkras.info/aktivno/pohodnistvo/pohodniske_poti/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/znamenitosti/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/kam-na-izlet-2/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/krajinski-park-beka/</p> <p>V destinaciji so zagotovljene železniške in avtobusne povezave do centra destinacije.</p> <p>Od pomembnejših projektov velja omeniti projekt s Parkom Škocjanske jame, kjer sodelujemo kraške občine in ki vzpostavlja mrežo, povezano s primorsko mrežo e-vozil in koles - priloga.</p> <p>Posledično planiramo umestiti v strategijo in akcijski načrt vrsto ukrepov za spodbujanja trajnostne mobilnosti z vzpostavitvijo novih kolesarskih stez in poti, pešpoti in povečevana javnih prevoznih sredstev. Načrtujemo vzpostaviti in označiti mrežo kolesarskih poti po občini. Priključili smo se projektu Alpeadria trail z novo traso pešpoti.</p> <p>V akcijski načrt bomo v prihodnje vnesli vrsto ukrepov za spodbujanja trajnostne mobilnosti z vzpostavitvijo novih kolesarskih stez in poti, pešpoti in povečevana javnih prevoznih sredstev. Načrtujemo vzpostaviti in označiti mrežo kolesarskih poti po občini. Priključili smo se projektu Alpeadria trail z novo traso pešpoti.</p>
<p>3.11. Javni prevoz Javni prevoz je ustrezno organiziran. Destinacija spodbuja rabo javnih prevoznih sredstev.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Javni prevoz je ustrezno organiziran do sedeža destinacije. V destinaciji je železniška postaja in ker je lokacija tik ob avtocesti, se v destinaciji poleg avtobusov, ki vozijo po stari cesti Koper - Ljubljana, ustavijo tudi nekateri avtobusi, ki na tej lokaciji vozijo po avtocesti. Na omenjeni relaciji ter na relaciji Trst - Rijeka vozi več avtobusnih prevoznikov. Vozni redi so objavljeni na avtobusnih postajališčih in železniški postaji. V destinaciji je organiziran šolski prevoz, ki zajame praktično vse vasi. Izredna pridobitev za občino Hrpelje - Kozina je bil dogovor glede sodelovanja z Zavodom Sopotniki, ki skrbi za javni prevoz starejših in tistih, ki nimajo svojih možnosti prevoza. Prevozi so brezplačni. Občina sofinancira zavod. Kontakti Sopotnikov so vedno objavljeni v glasilu in na javnih mestih. Glede na veliko število starostnikov v občini, je ta pridobitev</p>

		<p>izrednega pomena, saj v veliko primerih takšne pomoči omogočajo, da ostajajo ljudje čim dlje doma in da vasi ostajajo naseljene.</p> <p>Občina se povezuje s Parkom Škocjanske jame, ki vzpostavlja mrežo, povezano z primorsko mrežo e-vozil in koles - glej 3.10.</p>
<p>3.12. Potovanja in podnebje Destinacija ima izdelano strategijo, kako meriti in minimizirati ogljični odtis obiskovalcev.</p>	<p>✓ —</p>	<p>Destinacija ima sprejet Lokalni energetski koncept, v katerem so obdelani ukrepi kako znižati ogljični odtis - v priponki.</p> <p>Destinacija ogljični odtis meri preko štetja prometa, porabe vode, količine odpadkov v času turistične sezone. Glede na dejstvo, da je destinacija manjša in da nima velikega števila obiskovalcev, bi dejansko lahko zatrili, da je ogljični obiskovalcev minimalen, glede na celoten odtis, ki ga sicer v destinaciji povzročajo vozila v tranzitu.</p> <p>Glede na dejstvo, da občina ne more rešiti sama prometne problematike - predvsem premestitve glavne ceste izven samega mestnega jedra naselja Kozina ter ureditev povezave TS-Reka z obvoznicami mimo naselij, ker to ni v njeni pristojnosti, se je občina posvetila v zadnjih letih urejanju kolesarskih in peš poti, električne polnilnice in drugim oblikam mehke mobilnosti. V naslednjem letu bo občina pristopila tudi k izdelavi prometne strategije, kajti analiza stanja kaže, da so želje in potrebe ljudi in obiskovalcev, po dodatnih kolesarskih in peš poteh in povečanju frekventnosti javnih prevoznih sredstev.</p> <p>Za nižanje ogljičnega odtisa je bila izgrajena električna polnilnica v mestu Kozina - pred občino (https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=R4I5WG2s&id=A71ED74DDDBD5C0E017DC01CC1A4D6A943269C0E&thid=OIP.R4I5WG2sen9aLpXvLsgaRwDhEs&q=elektri%c4%8dne+polnilnice+kozina&simid=608007851651367846&selectedIndex=2&ajaxhist=0) in Tesla vč električnih polnilnic na Petrolovem servisu na Kozini http://www.petrol.si/bencinski-servisi/podrobno/162. V planu je izvedba novih</p>

		<p>električnih polnilnic in s tem spodbujati zmanjševanje ogljičnega odtisa v destinaciji. Prav tako je v planu realizacija možnosti izposoje koles. V planu je vzpostavitev mreže izposojevalnic koles in električnih koles s sosednjimi občinami in širše regijsko, ter s tem in promocijskimi akcijami spodbujati uporabo koles. K temu bo prispeval predvsem projekt Škocjanskih jam, v katerega smo vključene tudi kraške občine - Trajnostna mobilnost turističnih destinacij in katerega namen je spodbujati nizkoogljčno mobilnosti v kraškem zaledju in zagotoviti boljšo dostopnost do turističnih krajev in prispevati k zmanjševanju onesnaževanja okolja zaradi prometa.</p> <p>Glede električnih polnilnic in spodbujanja kolesarjenja in pešačenja več tudi v točki 3.10</p> <p>Od pomembnejših projektov velja omeniti projekt s Parkom Škocjanske jame, kjer sodelujemo kraške občine in ki vzpostavlja mrežo, povezano s primorsko mrežo e-vozil in koles. Več pod 3.13.</p>
<p>3.13. Izravnava ogljičnega odtisa Destinacija meri ogljični odtis obiskovalcev in spodbuja ukrepe za njegovo izravnavo.</p>	<p>✓</p>	<p>— O kakovosti zraka, onesnaževalcih in emisijah je več zapisanega v ANALIZI - zrak, kjer so podatki povzeti po okoljskem poročilu. Destinacija sicer nima posebnih merilnih naprav za tovrstno merjenje vsekakor pa spodbuja ukrepe za izboljšanje zraka in zmanjšanje emisij. Destinacija ogljični odtis meri preko štetja prometa, porabe vode, količine odpadkov v času turistične sezone. Glede na dejstvo, da je destinacija manjša in da nima velikega števila obiskovalcev, bi dejansko lahko zatrdili, da je ogljični obiskovalcev minimalen, glede na odtis, ki ga v destinaciji povzročajo vozila v tranzitu. Vse navedeno je vključeno tako pri ukrepih, ki jih predvideva LEK - priponka, kot v ukrepih - potenciali obnovljivih virov energije, cilji energetskega načrtovanja in predlogi ukrepov. Drugi ukrepi, ki jih je občina že pričela izvajati se tičejo tudi spodbujanja namestitve novih električnih polnilnic, kot tudi pri spodbujanju kolesarjenja in pešačenja (že pri več drugih točkah).</p> <p>Kot posebno angažiranost občine, za sodbujanje izboljšanja zraka v destinacije štejemo številne aktivnosti, sestanke, angažiranje županje idr. z namenom, da se prebivalce, ki</p>

so zahtevali odstranitev dreves ob glavni prometnici, prepriča, osvesti, da drevesa pomembno izboljšujejo zrak in da je njihovo odstranjevanje nesmiselno. Akcijo smo uspešno izvedli in odstranilo se je le nekaj dreves, ki so bila s prometnega vidika nevarna.

K zmanjševanju ogljičnega odtisa destinacija prispeva tako, da spodbuja namestitve novih električnih polnilnic, kolesarjenje in pešačenje. Vse podrobneje navedeno pod zgornjimi točkami.

Odpadki in njihova predelava

3

Action			Details
<p>3.14. Zmanjševanje količine trdnih odpadkov V destinaciji se spremljajo količine trdnih odpadkov. Odpadki se ločujejo in predelujejo. Destinacija ima zastavljene kvantitativne cilje za zmanjševanje količin trdnih odpadkov, s poudarkom na zmanjševanju embalaže.</p>	✓	✓	<p>V destinaciji se spremljajo količine trdnih odpadkov. Odpadki se ločujejo in predelujejo. Destinacija ima zastavljene kvantitativne cilje za zmanjševanje količin trdnih odpadkov, s poudarkom na zmanjševanju embalaže.</p> <p>KVANTITATIVNI CILJI KOT IZHAJAJO IZ PROGRAMA javnega podjetja:</p> <p>Eden izmed pglavitnih ciljev obvezne gospodarske javne službe naše družbe je, GOSPODARNO RAVNANJE Z ODPADKI. Za našo družbo to pomeni, da se trudi vzpodbujati uporabnike javne službe na območju občine Sežana k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmanjšanju količine odpadkov Naša družba si prizadeva s pomočjo sredstev javnega obveščanja (CATV, radio, brošure, internet...) vzgajati in osveščati ljudi, zlasti otroke in mladino, da bi predvsem s premišljenimi nakupi vplivali na zmanjševanje količine odpadkov. • ločevanju odpadkov na izvoru Prav tako preko sredstev javnega obveščanja vspodbujamo povzročitelje k ločevanju odpadkov že na izvoru, torej pri povzročiteljih samih. V ta namen so zagotovljene zbiralnice ločenih frakcij in zbirni center. Zbrane ločene frakcije

komunalnih odpadkov predamo kot sekundarne surovine (papir, steklo, kovine, plastiko, nevarne odpadke in ostale odpadke) pooblaščenim zbiralcem, ki poskrbijo za ponovno uporabo surovin. Tako z ločenim zbiranjem odpadkov zmanjšujemo količino odpadkov, ki končajo na odlagališču. Zato je ločeno zbiranje odpadkov zelo pomembno za ohranjanje oziroma izboljšanje zdravega okolja.

Podlaga za doseganje ciljev tega programa je v skladu z Uredbo o odpadkih.

Komunalno stanovanjsko podjetje d.d. izvaja javno službo ravnanja z odpadki v 4 kraško-brkinskih občinah (Sežana, Komen, Divača, Hrpelje-Kozina). Na celotnem območju je za vse povzročitelje odpadkov obvezno ločeno zbiranje odpadkov. Tako smo prve korake v tej smeri naredili že leta 2003. V tem času se količina vseh odpadkov vztrajno povečuje, kar je za potrošniško družbo tudi pričakovati. Najbolj pomembno pri tem pa je, da se med vsemi povzročenimi odpadki, iz leta v leto povečuje delež ločeno zbranih odpadkov. Ti pot nadaljujejo v predelovalnice in postanejo nova surovina, medtem ko se delež odpadkov odloženih na odlagališče iz leta v leto zmanjšuje. V letu 2015 smo količino odloženih odpadkov zmanjšali na 32%, v letu 2016 pa s pomočjo še dodatne obdelave ostanka komunalnih odpadkov pred odlaganjem v tovarni, to količino zmanjšali na zavidljivih 6%.

Na območju vseh štirih občin je bilo v letu 2016 skupaj zbranih 7.954.517kg odpadkov. Od tega 7.498.826 kg posredovanih v predelavo (5.263.167 kg neposredno v predelavo in 235.689 kg po obdelavi pred odlaganjem), kar predstavlja 94 %, medtem ko je bilo na odlagališče odloženih 455.950 kg odpadkov. Izjemno visok odstotek ločeno zbranih frakcij, je posledica obdelave ostanka komunalnih odpadkov pred odlaganjem. Cilj za prihodnost pa ostaja, da ta odstotek ločeno zbranih frakcij dosežemo že z ločevanjem odpadkov doma, saj bo na tak način več odpadkov kot nova surovina vključenih v ponovno uporabo, medtem ko so izločeni odpadki iz obdelave pred odlaganjem surovina za termično izrabo.

V razvitem potrošniškem svetu je zmanjšanje količine odpadkov skorajda nemogoče pričakovati. Zato v svojem delu predvsem stremimo k zmanjšanju količine odpadkov odloženih na odlagališče in vse aktivnosti usmerjamo v ločeno zbiranje odpadkov s ciljem ponovne uporabe in reciklaže odpadkov. Številke iz zgornje tabele kažejo, da

nam to tudi dobro uspeva. Kar pa ne pomeni, da rezultata ne moremo še izboljšati. Temelj za uspešno ločevanje odpadkov pa je osveščanje in okoljska vzgoja občanov ter omogočanje dovolj širše infrastrukture za izvedbo ločenega zbiranja odpadkov. Tako smo kot prvi korak k izboljšanju ločevanja odpadkov uvedli individualni sistem zbiranja ostanka komunalnih odpadkov (od vrat do vrat, vsako gospodinjstvo ima svoj zabojnik za odlaganje ostanka komunalnih odpadkov), kar je doprineslo bistveno boljše rezultate ločenega zbiranja, saj je tu prisotna zavest, da se lahko vsako gospodinjstvo nadzoruje ali odpadke ločuje ali ne. Naslednji korak so bile kontrole izvajanja pravilnega ločevanja odpadkov. Redno pa se v sodelovanju z občinami dograjuje in povečuje število ekoloških otokov za ločeno zbiranje odpadkov.

Velik poudarek pri zmanjševanju odpadkov dajemo ravno izobraževanju, osveščanju in obveščanju. Pri tem se poslužujemo lastne spletne strani, občinskih glasil, direktne pošte gospodinjstvom... Zelo aktivni smo zlasti pri mladih (šole, vrtci), kjer že leta izvajamo delavnice na temo ločevanja odpadkov, predstavitve ločevanja na ekoloških otokih, vodene ogledne Centra za ravnanje z odpadki Sežana, oskrbimo jih z gradivom iz knjižicami o ločevanju odpadkov. Zavedamo se, da so ravno mladi tisti, ki morajo ločevanje odpadkov in skrb za okolje osvojiti kot nekaj samoumevnega, kot rutino in to jim tudi odlično uspeva. Odraslo populacijo pa nagovarjamo predvsem z osveščevalnimi prispevki v zgibanki, lokalnih časopisih, po pošti in spletu. Zainteresiranim skupinam pripravimo tudi predstavitve ločenega zbiranja odpadkov oz. predavanja. V letošnjem letu smo izvedli tudi prvi dan odprtih vrat na Centru za ravnanje z odpadki Sežana, kjer smo obiskovalcem predstavili delo in naprave v Centru. V letu 2017/2018 pripravljamo tudi natečaj za šole na temo idejne zasnove maskote, ki bi jo nato izdelali in bi bila pripomoček pri nadaljnjem osveščevalnem in izobraževalnem delu.

Izvajanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb mora zagotoviti lokalna skupnost in sicer v eni izmed oblik, ki jih določa Zakon o gospodarskih javnih službah.

KSP d.d. Sežana izvaja obvezne občinske gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki s podelitvijo koncesije.

<p>3.15. Ločevanje odpadkov V destinaciji so na voljo zmogljivosti za ustrezno ločevanje občinskih in industrijskih odpadkov.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>V sistem ločenega zbiranja odpadkov so vključeni vsi povzročitelji odpadkov, ločevanje odpadkov je obvezno tako za gospodinjstva kot tudi za pravne osebe, industrijo, javne ustanove, gostinske obrate, lokale, turistične ustanove, hotele, kmečke turizme in posledično za vse obiskovalce in turiste ... Zanje veljajo enaka pravila ločevanja odpadkov.</p> <p>Ločeno zbrane odpadke gospodinjstva odlagajo v zabojnike na ekoloških otokih (ti so opremljeni z zabojniki za papir, plastenke, plastično embalažo, steklo, pločevinke in bio odpadke) medtem ko z ostalimi povzročitelji iz gopodarstva, gostinstva, turizma sklepamo pogodbe o ravnanju z odpadki in jih oskrbimo z ustreznimi zabojniki za ločevanje odpadkov in te potem redno praznimo. V času turistične sezone te zabojnike tudi ustrezno povečamo.</p> <p>Za obiskovalce in turiste so po večjih krajih nameščeni tudi mestni koši za ločeno zbiranje papirja, plastike in ostanka komunalnih odpadkov ter ločeni koši za pasje iztrebke.</p> <p>Prav tako velja pravilo ločenega zbiranja odpadkov na javnih prireditvah. Organizatorji prireditev morajo poskrbeti, da pravočasno naročijo odvoz odpadkov s prireditvev. Svetujemo jim glede števila in vrste zabojnikov za odpadke ter dogovorimo odvoz.</p> <p>Občina redno opozarja na problematiko in osvešča v svojih glasilih:</p> <p>http://www.ksp-sezana.si/ravnanje-z-odpadki/loceno-zbiranje-odpadkov/</p> <p>http://www.ksp-sezana.si/ravnanje-z-odpadki/ekoloski-otoki/</p>
<p>3.16. Ravnanje z odpadki Ravnanje s trdnimi odpadki, ki niso namenjeni ponovni uporabi ali predelavi, je varno in trajnostno. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	

Energija in podnebne spremembe

2

Action			Details
<p>3.17. Spremljanje rabe energije Destinacija prebivalce in obiskovalce spodbuja k varnemu in racionalnemu zmanjševanju rabe energije. V ta namen sprejema potrebne ukrepe.</p>			<p>Destinacija dela in ukrepa pri spremljanju rabe energije in racionalni porabi v skladu s sprejetim lokalnim energetskega konceptom Občine Hrpelje - Kozina (v priponki).</p> <p>Prebivalce in obiskovalce spodbuja k varnemu in racionalnemu zmanjševanju rabe energije. V ta namen sodeluje s podjetji, ki strokovno nadzirajo vpeljavo ukrepov na učinkoviti rabi energije. V sodelovanju z ekipo GOLEA - pooblaščenemu podjetju za izvedbo energetskega ukrepov, načrtno ozaveščamo prebivalstvo in obiskovalce (primeri člankov v občinskem glasilu, ki so objavljeni tudi na internetni strani občine). Omenjeni predstavnik tudi izvede predstavitev razpisa za sredstva za učinkovito rabo energije za občane, ki ga organizira občina in objavi vabilo v občinskem glasilu, ki ga prejme vsako gospodinjstvo v občini.</p> <p>Občina preko svojih medijev na enak način kot prebivalce, nagovarja k racionalni rabi energije tudi obiskovalce – predvsem domače goste, sicer pa obiskovalce nagovarjajo zasebniki – nastanitveni obrati.</p> <p>Občina pristopa k energetskega sanaciji vseh javnih stavb. Vse na novo zgrajene stavbe so energetskega učinkovito zgrajene (vaški dom Rodik in Krvavi Potok, prizidek vrtca Hrpelje). Trenutno je v fazi zaključevanja energetskega sanacija osnovne šole DBB Hrpelje, ki jo v celoti financira Občina Hrpelje-Kozina. Občina pristopa tudi k ozaveščanju ponudnikov - zasebnikov glede učinkovite rabe energije in je v ta namen tudi organizirala posvet ponudnikov, na katerem je predaval tudi predstavnik podjetja Golea, ki se ukvarja z učinkovito rabo energije (priloženo vabilo).</p> <p>GOLEA:</p> <p>"V občini Hrpelje-Kozina izvajamo energetskega knjigovodstvo za javno razsvetljavo. Letno poročilo v priponki. V Občini Hrpelje – Kozina so lani pričeli z rekonstrukcijo razsvetljave in bodo fazno zamenjali svetilke predvidoma do 2018." PRILOGA</p>

		<p>Destinacija je v začetku leta 2017 pričela s posodobitvijo javne razsvetljave z vgrajenimi LED sijalkami (pripet opis in članek o projektu). S tem občina tudi spodbuja občane in nastanitvene obrate - kot primer dobre prakse, da tudi samo tako ravnajo in ozaveščajo. Nasvete imamo objavljene tudi na int.strani: https://www.visitkras.info/slovenia_green/novice/2017122023315620/</p> <p>Obiskovalce nagovarjajo ponudniki - lastniki nastanitvenih obratov. Vsi uporabljajo razsvetlavo z nizko porabo energije in vsi ločujejo odpadke, za kar imajo urejene posebne ekološke otoke. K ločevanju odpadkov tako nagovarjajo tudi obiskovalcev. 50 % ponudnikov tudi uporablja načine za omejevanje uporabe vode in k temu nagovarjajo tudi obiskovalcev. Pri ponudbi hrane, ponujajo izdelke, s čim manj embalaže, za kar so deležni pozitivnega odziva. Priložen primer nagovarjanja k ločevanju odpadkov</p>
<p>3.18. Zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv V destinaciji obstajajo ustrezni ukrepi in pobude za zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Občina izvaja vse ukrepe, kot so predvideni v Lokalnem energetskega konceptu-že pripeto. V destinaciji obstajajo ustrezni ukrepi in pobude za zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv in spodbujanje rabe obnovljivih virov. Občina se je vpisala na zemljevid e-polnilnic s postavitijo e-polnilnice avgusta 2016 pred stavbo občine (priložen članek), več električnih polnilnic pa je bilo v sodelovanju z občino postavljenih na območju poleg bencinske pumpe - TESLA center.</p> <p>Destinacija spodbuja zmanjševanje odvisnosti od fosilnih goriv tudi s spodbujanjem kolesarjenja in aktivnostmi glede urejanja kolesarskih poti. Več o tem je navedenega pri odgovorih v zvezi z mehko mobilnostjo in o razgledih.</p>

Prilagajanje na podnebne spremembe

2

Action	 	Details
--------	--	---------

<p>3.19. Odgovori na podnebna tveganja Destinacija prilagajanju na podnebne spremembe namenja vso potrebno pozornost, pri čemer se naslanja na analizo vplivov turizma (1.7).</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Podnebne spremembe in kakovost zraka so obravnavane v okoljskem poročilu str. 56-60.</p> <p>Destinacija se prilagaja podnebnim spremembam in temu namenja vso pozornost s tem, da sodeluje s strokovnim službami, ki razpolagajo z verodostojnimi podatki. Najbolj se pereče pojavlja ta problem na kmetijstvu. Jedro kmetijske ponudbe pri nas je na primer Brkinska sadna cesta, ki jo tudi promoviramo in trajnostno nadgrajujemo v turistični produkt. Leto 2017 je zahtevalo še posebej veliko pozornost, saj je bilo več uničujočih naravnih pojavov (pozeba, suša, toča). Tako smo v okviru Festivala Brkinske sadne ceste organizirali posvet brkinskih sadjarjev, na katerega smo povabili med drugim tudi kmetijske svetovalce, agronoma ekonomista - predavatelja na agronomski fakulteti, turistično delavko, ki nadgrajuje svojo kmetijo z dodatno tur.ponudbo - možnostjo aktivnega doživetja na kmetiji.</p> <p>Kmete tudi usposabljammo kako se lahko zaščitijo proti nekaterim vremenskim pojavom - v sodelovanju s zadrugami in drugimi strokovnimi institucijami, kot npr. s pršenjem sadja proti pozebi ipd.</p> <p>Pripet članek o posvetu.</p> <p>Občina sodeluje z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na več področjih in ob objavljenih razpisih kot npr. http://www.hrpelje-kozina.si/objava-razpisov-programa-razvoja-podezelja-2014-2020/, kjer gre za sredstva za prilagajanje podnebnim spremembam - Javni razpis 4.1- Prilagoditev na podnebne spremembe (npr. rastlinjaki, ureditev individualnih namakalnih sistemov ter nakup namakalne opreme, specialna kmetijska mehanizacija, mreža proti toči.) občina organizira za svoje prebivalce posvete v svoji občini ali pa na drugih lokacijah, o čemer redno obvešča deležnike. Prav tako preko svojih strokovnjakov nudi pomoč pri izpolnjevanju vlog za sredstva.</p> <p>Več v ANALIZI stanja.</p>
<p>3.20. Ozaveščanje o podnebnih spremembah Prebivalci, turistična podjetja in obiskovalci so o podnebnih</p>		<p>Prebivalci, turistična podjetja in obiskovalci so o podnebnih spremembah ustrezno obveščeni.</p>

spremembah ustrezno obveščeni.

Občina sodeluje z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na več področjih in ob objavljenih razpisih kot npr. <http://www.hrpelje-kozina.si/objava-razpisov-programa-razvoja-podezelja-2014-2020/>, kjer gre za sredstva za prilagajanje podnebnim spremembam - Javni razpis 4.1- **Prilagoditev na podnebne spremembe** (npr. rastlinjaki, ureditev individualnih namakalnih sistemov ter nakup namakalne opreme, specialna kmetijska mehanizacija, mreža proti toči.) Občina organizira za svoje prebivalce posvete v svoji občini ali pa na drugih lokacijah, o čemer redno obvešča deležnike. Prav tako preko svojih strokovnjakov nudi pomoč pri izpolnjevanju vlog za sredstva.

Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov (katere ustanoviteljica je tudi občina HK) je objavila 2017 razpis (priponka, stran 2), ker je eden od ukrepov tudi: *Oblikovanje inovativnih pristopov in modernih praks na področju kmetovanja, samooskrbe in prilagajanja na podnebne spremembe* (pogoji za upravičenost- Operacija prispeva k doseganju horizontalnih ciljev EU a) podnebne spremembe).

Ob ekstremnih pojavih – rdeči alarm zaradi vročine, toča, izredno močno sneženje itd.. destinacija na spletni strani objavi opozorila za prebivalce in obiskovalce kot tudi na visitkras povezavi - v središču. Primer poletnega opozorila najdete v priponki - pozar, ki je bil objavljen na spletni strani destinacije, pa tudi na spletni strani ZRGS - priponka ter na tej povezavi - [TUKAJ](#).

Na spletni strani visitkras je mogoč dostop do spletne strani z napovedjo vremena - ARSO ter aplikacij Toča alarm in Moč množic. [TUKAJ](#)

Občina svoje občane obvešča o poteku izrednih pojavov preko svojega glasila ter o ravnanju v primeru pojava izrednih okoliščin. Primer priložen

4. Kultura in tradicija

5

Kulturna dediščina

3

Action			Details
4.1. Ohranjanje kulturne dediščine Destinacija stanje, avtentičnost in estetski videz kulturne dediščine, kot so znamenitosti in grajena dediščina, tipična ali tradicionalna arhitektura, dizajn mest, kulturni utrip, urbani razgledi in arheološka najdbišča, ohranja v skladu z mednarodno priznanimi standardi.			Destinacija stanje, avtentičnost in estetski videz kulturne dediščine, kot so znamenitosti in grajena dediščina, tipična ali tradicionalna arhitektura, dizajn naselij, kulturni utrip, urbani razgledi in arheološka najdbišča ohranja v skladu z nacionalnimi in mednarodnimi standardi. V skladu z zakonodajo destinacija sodeluje z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, ki izdaja soglasja za kakršnekoli posege na kulturni dediščini. Občina je kot turistična destinacija ponosna na svojo kulturno dediščino in jo ohranja. Pri tem sodeluje s prebivalstvom in lokalnimi organizacijami in prisluhne pobudam. Občina tako med drugim že tri leta razpisuje razpis za obnovo sakralnih objektov in jo sofinancira v skladu s pogoji razpisa: http://www.hrpelje-kozina.si/razpisi/javni-razpis-za-sofinanciranje-obnove-in-vzdrzevanja-sakralnih-objektov-na-obmocju-obcine-hrpelje-kozina-v-letu-2017/ . Destinacija tudi sama obnavlja spomenike kulturne dediščine (v priponki primer bečuna 2017), vedno v skladu z usmeritvami pristojnega zavoda za kulturno dediščino. V priponki odlok o razglasitvi naravne in kulturne dediščine, ki ščiti in narekuje politiko skrbi za kulturno dediščino v Občini Hrpelje - Kozina. Več v ANALIZI.
4.2. Zaščita artefaktov in fosilov Destinacija ustrezno regulira prodajo, razstavljanje in poklanjanje zgodovinskih in arheoloških artefaktov. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
4.3. Upravljanje turističnih vplivov na kulturo			Destinacija turizem načrtuje in upravlja ter s tem preprečuje negativne vplive. Tam, kjer

Destinacija turizem, ki je kakor koli povezan s kulturnimi znamenitostmi, grajeno dediščino, kulturno pomembnimi krajinami, rabo zemlje ali krajevnim utripom, pozorno načrtuje in upravlja ter s tem preprečuje negativne vplive. Če kljub temu pride do škode, uničenja ali propadanja, destinacija to zazna in ustrezno ukrepa.

ni mogoče zagotoviti nadzora nad obiskovalci, se občina zaenkrat poslužuje le vodenih obiskov. V destinaciji je npr. izredno veliko cerkva, v katerih se ne izvajajo verski obredi in zato ni stalnega nadzora nad njimi. V dogovoru z lastniki - največkrat škofijo, se takšne cerkve zaklepajo in je možen njihov ogled le z vodičem in najavljeno. Enako je z jamami v destinaciji. Ker zaenkrat ni mogoče zagotoviti stalne prisotnosti osebja, so dostopi v jame možni zgolj z vodičem. V občini se načrtuje tudi priprava upravljalkega načrta za upravljanje z vso popisano in zaščiten dediščino, ki bo določil upravlavca in način upravljanja. Sedaj je aktualen Odlok o razglasitvi naravne in kulturne dediščine (priložen) ter državna zakonodaja. Vsakršni poseg v kulturno dediščino je v soglasju z Zavod za kulturno dediščino. Kjer je kulturna dediščina dostopna in obiskana, destinacija kraj označi in na vidnem mestu poda informacije (primer bečuna). Občina spodbuja in preprečuje propadanje kulturne dediščine tudi z razpisom za sofinanciranje programov na področja turizma, skozi katerega sofinancira čiščenje in urejanje poti, speljanih mimo naravnih in kulturnih znamenitosti (primer: prijava Športno kulturno turističnega društva Zveza Ocizla s tigrovskim pohodom, ki poteka po točno označeni poti pod vodstvom, mimo kavern iz prve svetovne vojne, ruševin mlina, cerkve Marije Magdalene ipd), pripeta razpisna dokumentacija, iz katere je razvidno, kaj se od dediščine financira.

Ljudje in tradicija

2

Action	 	Details
<p>4.4. Nesnovna dediščina Odnos do nesnovne kulturne dediščine je spoštljiv. Dediščina je ustrezno zaščiten.</p>		<p>— Občina Hrpelje - Kozina ima spoštljiv odnos do nesnovne kulturne dediščine. V okviru svojih aktivnosti na različne načine spodbuja ohranjanje običajev in drugih primerov nesnovne dediščine – predvsem preko financiranja in spodbujanja delovanja turističnih in kulturnih društev ter preko priložnostnih projektov. Vsako leto razpiše sredstva v višini 15.000 za turistična društva ter v višini 30.000 za kultura društva. Ker je register nesnovne dediščine relativno nov, se je Občina Hrpelje - Kozina šele v letošnjem letu odločila in pristopila k popisu nesnovne dediščine, ki jo želi razvijati, zaščititi, tržiti. Zaenkrat je v register vpisana naesnovna dediščina ŠKOROMATOV, destinacija pa je</p>

sodelovala tudi pri zaščiti suhega zidu (pripeta izjava pristopa k partnerstvu za ohranjanje suhozidne gradnje).

Register evidentirane nesnovne dediščine naj bi bil vzpostavljen v nekaj letih in sicer na vseh področjih - rokodelstvo, petje, plesi, ljudsko izročilo, gastronomija itd.

Posebej so v destinaciji poznane tipične jedi - jota, zelje, rava, kuhani štruklji, njoki s češpami. Izpostavimo jih pri izvedbi Festivala brkinske sadne ceste, v okviru katerega ponudniki za čas trajanja festivala nudijo tipične brkinske jedi. Priložen letak festivala s ponudbo. Sofinancirali smo že več knjig z objavljenimi recepti.

Občina pri zaščiti dediščine sodeluje z lokalnim prebivalstvom in kot omenjeno zgoraj, vsako leto razpiše sredstva za programe na področju kulture, med drugim tudi za take dejavnosti, kot je izdaja knjige, zgoščenke, razne publikacije, raziskave, delavnice, predavanja in podobno na področju ohranjanja kulturne dediščine (priložena razpisna dokumentacija, primer izdane knjige v lanskem letu Moškega pevskega zbora Slavnik o pevski tradiciji ter primer publikacije, ki jo je občina financirala, uredila pa osnovna šola).

Destinacija sodeluje z Zavodom za kulturo pri vseh posegih v kulturno dediščino in dela v skladu z njihovimi smernicami. Primer je obnova Bečuna, starega vodnega zajetja. Občina je koordinirala strokovne službe z lokalnim prebivalstvom v največjem spoštovanju do dediščine prebivalstva v teh krajih. Z obnovo smo iztrgali zobu časa objekt, ki je bil v zgodovini zelo pomemben za vodno oskrbo. Hkrati pa pomeni velik arhitekturni biser in govori o delu mojstrov nekdaj. Priložen opis projekta.

V občinskem glasilu, ki ga izdamo 10x letno in je objavljen tudi na naši internetni strani, redno zapisujemo in tako ohranjamo nesnovno dediščino trajno in dostopno. Primer zapisa zgodb - ustnega izročila. Dve leti smo tudi na naslovnici glasila objavljali staro razglednico izpred 100 let ter vzporedno novo fotografijo istega kraja. Priložen primer "naslovnica prej in potem".

Nesnovna dediščina se ohranja tudi na prireditvah turističnih društev, ki jih sofinancira občina preko razpisa, kot zgoraj omenjeno. To so: Opasilo v Prešnici - dogodek: dirka s starimi kosilnicami; Čepov praznik - povorka vozov, na katerih prikažejo stare običaje;

		Kostanjev praznik - tekmovanje v igri na škrabe. Priloženi primer Češpovega praznika in škrab.
<p>4.5. Spoštovanje avtentičnosti Turizem spoštuje živo kulturo in tradicijo ter podpira njun obstoj. Odnos turizma do kulture in tradicije je spoštljiv in pristen. Kultura in tradicije, ki so del turističnega produkta, se zaradi tega ne spreminjajo, temveč ohranjajo avtentičnost. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	—

5. Socialna klima

22

Človekove pravice

7

Action			Details
5.1. Lastniške pravice Lastniške in vodne pravice so ustrezno urejene in zaščitene. Zakoni se spoštujejo in so podvrženi javni razpravi. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
5.2. Preseljevanje Preseljevanje prebivalcev je mogoče le ob predhodnem soglasju in primernem nadomestilu. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
5.3. Pravice prebivalstva Staroselci in lokalno prebivalstvo imajo zakonsko pravico do dostopa in obiska naravnih in kulturnih znamenitosti (razen v primeru, ko bi takšno dostopanje imelo resne posledice za trajnost v destinaciji). MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
5.4. Zaščita intelektualne lastnine Intelektualna lastnina staroselcev in lokalnega prebivalstva je učinkovito zaščiten z zakoni. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
5.5. Zaščita oseb Destinacija vse osebe, predvsem pa otroke, mladostnike, ostarele, osebe s posebnimi potrebami, ženske in pripadnike manjšin, zakonsko in učinkovito ščiti pred vsemi oblikami izkoriščanja in nadlegovanja, predvsem komercialnega in seksualnega.			Občina Hrpelje - Kozina vse osebe, predvsem pa otroke, mladostnike, ostarele, osebe s posebnimi potrebami, ženske in pripadnike manjšin, zakonsko in učinkovito ščiti pred vsemi oblikami izkoriščanja in nadlegovanja, predvsem komercialnega in seksualnega. Občina ima v te namene zelo dobro organizirano <i>mrežo služb in institucij</i> , ki jih najdete tudi na spletni strani občine in sicer so to: Območna razvojna agencija, Krasa in Brkinov, Osnovna šola Dragomerja Benčiča Brkina Hrpelje, Zavod za gasilno in

		<p>reševalno službo, Ambulanta Hrpelje, Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Društvo za pomoč odvisnikom in druga društva.</p> <p>V pomoč so pa tudi ostale službe: Policijska postaja Kozina, PGD Materija, Društvo PO MOČ, Center za socialno delo, Župnijski uradi v Občini, Rdeči križ.</p> <p>Regijska varna hiša Kras - zasnoval jo je Center za socialno delo Sežana, ustanovile pa vse 4 kraške občine, med njimi tudi Hrpelje - Kozina. Program varne hiše s svojimi dejavnostmi zagotavlja umik žrtve nasilja in varno nastanitev ter intenzivno psihosocialno podporo ter pomoč žrtvam nasilja v družini na področju Obalno-kraške regije in Notranjske.</p>
<p>5.6. Javna objava zakonov Zakonska in učinkovita zaščita ljudi pred izkoriščanjem in nadlegovanjem je javno objavljena in tako dostopna vsem, tudi (potencialnim) prestopnikom. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓
<p>5.7. Spremljanje spoštovanja človekovih pravic Destinacija ustrezno spremlja, ali in v kolikšni meri so spoštovane univerzalne človekove pravice. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓

Sodelovanje s skupnostjo

5

Action		 Details
<p>5.8. Vključevanje prebivalstva v načrtovanje Proces oblikovanja osnovnih razvojnih smernic ter managementa in razvoja destinacije je odprt za javne deležnike.</p>	✓	✓

		<p>pred sprejetjem javno objavljen na internetni strani in omogočene so pripombe. Javni deležniki so vedno vključeni tudi pri sprejemanju razvojnih dokumentov preko javnih razprav, obveščanju v glasilu in podobno.</p> <p>Primer vabila priložen. Link do primer javne razgrnitve: http://www.hrpelje-kozina.si/1-javna-razgrnitev-opn-ja-18-8-2014-27-2-2015/</p>
<p>5.9. Osveščanje prebivalstva o turizmu Destinacija prebivalce redno vključuje v razprave o priložnostih in izzivih (trajnostnega) razvoja turizma.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>V destinaciji je vsako leto več razprav, okroglih miz, izobraževanj na temo trajnostnega turizma v destinaciji in razprav o izzivih, ki jih ta ponuja. V zadnjem letu smo v destinaciji pričeli spodbujati tudi zasebnike k okoljsko odgovornemu ravnanju in smo jih pisno seznanili s prednostmi tovrstnega ravnanja. Ob podpisu zelene politike so vse Kraške občine skupaj izvedle izobraževanje s področja okoljskih znakov - za zasebne ponudnike. Lokalno prebivalstvo se lahko aktivno vključuje v trajnostni razvoj destinacije z prijavo na razpis za sofinanciranje programov na področju turizma. Nudimo možnost izobraževanja, kot na primer za lokalne vodiče. Poslužujemo se različnih oblik sodelovanja - preko preverjanja z anketami (kot ob zeleni shemi in kot bomo to storili pri oblikovanju strategije), do dela s študenti na terenu, pripravljamo javne predstavitve projektov, vedno vse objavljamo v občinskem glasilu, ki izhaja mesečno in ga prejme vsako gospodinjstvo v občini brezplačno.</p> <p>Prebivalstvo je aktivno sodelovalo tudi v fazah priprave temeljnega razvojnega dokumenta OPN, saj je bilo več razgrnitev, javnih razprav. postopek je bil izveden v skladu s predpisi, ki predvidevajo vključitev javnosti v več fazah. Enako je pri sprejemanju drugih prostorskih aktov, ki pomembno vplivajo na razvoj prostora in s tem tudi turizma: http://www.hrpelje-kozina.si/za-obcana/podrocje-urejanja-prostora/opn/. Primer je predstavitev načrtov za ureditev kompleksa vodne črpalke v Klanecu in pešpoti v Glinščici - priloženo obvestilo, ki je šlo v vsako gospodinjstvo v krajevni skupnosti in fotografija s predstavitve.</p>
<p>5.10. Prispevek deležnikov Destinacija podjetjem, obiskovalcem in širši javnosti nudi priložnosti za prostovoljne ali finančne prispevke izbranim družbenim in</p>		<p>Destinacija podjetjem, obiskovalcem in širši javnosti nudi priložnosti za prostovoljne ali finančne prispevke izbranim družbenim in trajnostnim iniciativam. Občina deluje kot posredovalec med pobudami lokalnega prebivalstva in širšo javnostjo, s tem da se</p>

trajnostnim iniciativam.

povezuje z gospodarstveniki in širi ter ozavešča aktualne projekte. Na ta način pritegne k sodelovanju, kot na primer pri urejanju starih vodnih virov (Bečun - sodelovanje med lokalnimi obrtniki, domačini in občino) - priložen članek; postavitve kulturnega spomenika (pobuda domačini, izvedba občina v sodelovanju z JSKD, donator spomenika - lokalno obrtno podjetje), priložen članek.

Občina je vrsto let spodbujala obiskovalce k zbiranju zamaškov za točno določen namen, zato je postavila kontejner na javno mesto pred trgovino in ga primerno opremila. Priložen članek o akciji in fotografija zabojnika pred trgovino.

Akciji zbiranja zamaškov se pridružujejo tudi ponudniki, ki v svojih nastanitvah nudijo možnost zbiranja zamaškov - priložen primer iz skupne kuhinje v mladinskem hostlu.

Občina je PROSTOVOLJSTVU PRIJAZNO MESTO <http://www.hrpelje-kozina.si/obcina/spletne-povezave/slovesni-dan-prostovoljstva/>.

Slovenska filantropija zato spodbuja razvoj prostovoljstva v občinah z natečajem »Prostovoljstvu prijazno mesto«. Nekatere občine, ki so naziv prejele že v prejšnjih letih, so ga tokrat potrdile, nekatere pa so ga letos pridobile prvič,« so povedali pri Slovenski filantropiji.

Slovenska filantropija z nazivom »Prostovoljstvu prijazno mesto« izpostavlja tiste občine, ki prepoznajo pomen prostovoljskega dela občanov, cenijo njihovo delo, podpirajo prostovoljske organizacije in namenjajo del občinskih sredstev za razvoj prostovoljstva v svoji občini.

Naša občina je naziv prejela lani, letos pa so nam naziv potrdili, in sicer za:

- omogočanje brezplačne pravne pomoči občanom v sodelovanju z Zavodom Dobra pot;
- podelitev naziva »Naj prostovoljec« v občini in sprejem za prostovoljce z nagradnim koncertom;
- novi projekt STAR, ki je namenjen pomoči starejšim in bo prostovoljcem omogočil usposabljanje za delo s starejšimi ter
- za nadaljevanje projekta brezplačnih prevozov za ostarele občane, ki ga ponujajo prostovoljci Zavoda Sopotniki.

		<p>Še nekaj primerov, ki jih je v občini veliko in pri večini katerih je občina nosilni partner:</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/objave/dobrodelna-akcija/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/napovednik/dobrodelna-akcija-rdecega-kriza-drobtinica/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/napovednik/dobrodelni-koncert-za-delovanje-drustva-vezi/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/solidarna-pomoc-za-druzino-iz-brkinov/</p> <p>http://www.sopotniki.org/</p> <p>https://www.google.si/search?newwindow=1&biw=1536&bih=706&ei=06QYWsjJJHLkgWMILvwBg&q=ob%C4%8Dina+hrpelje+donatorji&oq=ob%C4%8Dina+hrpelje+dona+torji&gs_l=psy-ab.3...41402.43002.0.43321.6.6.0.0.0.183.785.0j6.6.0...0...1.1.64.psy-ab..0.5.674...33i160k1j35i39k1.0.hIEJdR4MsG8 - donatorji</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/images/stories/GLASILO/Maj_2013_WEB.pdf - čistilne akcije</p>
<p>5.11. Zadovoljstvo prebivalstva Destinacija redno spremlja zadovoljstvo prebivalcev s turističnim razvojem in destinacijskim managementom. Aktualni podatki so javno objavljeni.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Destinacija redno spremlja zadovoljstvo prebivalcev s turističnim razvojem in destinacijskim managementom. Aktualni podatki so javno objavljeni na internetni strani destinacije. Zadnjo analizo med prebivalci smo opravili za pridobivanje podatkov za vključitev v zeleno shemo in je potekala od na terenu ob dogodkih, na javnih mestih ter preko spleta. Anketiranih je bilo 128 prebivalcev. http://www.hrpelje-kozina.si/zelena-shema/</p> <p>Iz zadnje analize anketiranih prebivalcev lahko razberemo:</p> <p>- da je 48 % na splošno zadovoljnih s turizmom v destinaciji (bolj jeseni, spomladi in poleti, veliko manj pa pozimi; 25 % je ostalo neopredeljenih)</p>

		<p>- 44 % anketirancev se strinja, da turizem vpliva na značilnosti in lokalno identiteto, kulturo in dediščino tako, da pomaga pri izboljševanju, 37 % je odgovorilo pa da pomaga pri ohranjanju, samo 2 % jih je menilo, da škodi</p> <p>- pri vprašanju o zadovoljstvu z vključenostjo prebivalcev pri načrtovanju in razvoju turizma je kar 61 % anketirancev ostalo neopredeljenih, 29 % opredeljenih pa se je s trditvijo strinjalo</p> <p>- kar 82 % anketirancev se je strinjalo s trditvijo, da ima naša občina koristi od turizma in turistov</p> <p>- 37 % anketirancev se ni opredelilo do odgovora ali imajo tudi sami koristi od turistov in turizma na sploh, 40 % se jih je strinjalo, da imajo koristi, 23 % pa se s tem sploh niso strinjali</p> <p>- 91 % anketirancev je bilo mnenja, da turizem pomaga pri izboljševanju kakovosti življenja v destinaciji in samo 2 % jih je menilo, da škoduje.</p> <p>Priložena analiza anket, primer ankete in link do javne objave analize anket. http://www.hrpelje-kozina.si/wp-content/uploads/2017/03/analiza-anket.pdf</p>
<p>5.12. Opolnomočenje skupnosti Destinacija v management virov zavestno vključuje člane lokalne skupnosti, ki s tem postajajo glasniki destinacije. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	<p>✓</p>	

Lokalna ekonomija

4

Action			Details
--------	---	--	---------

5.13. Optimizacija doprinosa zasebnega sektorja

Destinacija sprejema ukrepe, s katerimi skuša optimizirati doprinos zasebnega sektorja k lokalni ekonomiji. Poseben poudarek in podpora sta namenjena lokalnim malim in srednje velikim podjetjem.

Destinacija je skoraj desetletje prepoznana kot "podjetjem prijazna". Ta naziv si je zaslužila z ureditvijo obrtne cone, z atraktivnimi cenami zemljišč in s komunalnim urejanjem zemljišč za obrtne in trgovske dejavnosti. Vse navedeno se je v destinaciji v zadnjih letih odrazilo z atraktivno obrtno cono ter novim trgovskim središčem tik ob avtocesti, v katerem so mesto našli mnogi aktualni trgovski ponudniki. Zadnjih nekaj let smo v destinaciji doživeli izjemen porast števila obrtnikov, ki so sedež in proizvodnjo podjetja prenesli iz obale na območje destinacije. Vse navedeno je pomembno prispevalo k vzponu lokalne ekonomije, porastu atraktivnosti lokacije in posledično tudi preseljevanju ljudi iz obale na območje destinacije. **Po raziskavah AJPES-a je imela Občina Hrpelje - Kozina najvišji delež hitro rastočih podjetij med primorskimi občinami v obdobju 2012 - 2016, priložen članek iz Primorskih novic.**

Mala in srednja podjetja imajo podporo občine tudi v predstavitev svojih produktov na prireditvah, v brošurah in drugih promocijskih materialih, v vključevanju v razne vodene izlete, sejme in izobraževanja - kot primer v prilogi, ki jih občina zanje organizira ipd., kar je že opisano v drugih točkah.

Destinacija ima tudi nekaj institucij, ki na različne načine pomagajo podjetjem, to so Inkubator d.o.o., Območna Obrtno – podjetniška zbornica Sežana (OOPZ Sežana), Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov (ORA). Inkubator je bil ustanovljen z namenom nudenja potrebne podjetniške in materialne infrastrukture, to je svetovnih storitev, znanj in instrumentov, ter ustreznih prostorov podjetnikom za pripravo in realizacijo novih podjetniških iniciativ s področja drobnega gospodarstva. Ena pomembnejših funkcij ORE je podjetniška funkcija. V sklopu le-te so zajete naslednje dejavnosti: informiranje in animiranje podjetnikov za udeležbo na razpisih, promocijske aktivnosti, izvajanje aktivnosti na področju izvajanja projekta E-VEM, izvajanje registracij in drugih postopkov samostojnih podjetnikov in družb z omejeno odgovornostjo v okviru referenčne točke »Vse na enem mestu«. Osnovne dejavnosti OOPZ Sežana so svetovanje in pomoč pri odpiranju novih enot malega gospodarstva, svetovanje na različnih področjih poslovanja npr. davčno področje, delovno-pravno, finančno in druga področja, obveščanje članov in širše javnosti o aktualnih in strokovnih zadevah, pomembnih za obrt in podjetništvo, registracija samostojnega podjetnika in družbe z omejeno odgovornostjo, organiziranje in izvedba različnih vrst izobraževanj, seminarjev, tečajev, izdajanje obrtnih dovoljenj, vodenje obrtnega registra, izdaja izpiskov iz obrtnega registra, sodelovanje pri izvedbi mojstrskih izpitov, svetovanje in

		<p>pomoč članom pri prijavljanju na razpise itd. Poleg zgoraj navedenega destinacija nudi tudi pomoč podjetjem pri zaposlovanju, tako da imamo dva razpisa in sicer za sofinanciranje za ukrep prve zaposlitve ter ukrep spodbujanja samozaposlitve.</p> <p>Linki:</p> <p>INKUBATOR http://www.inkubator.si</p> <p>ORA https://www.ora.si/</p> <p>OOPZ http://ooz-sezana.si/</p> <p>JAVNI RAZPISI - link http://www.hrpelje-kozina.si/razpisi/javni-razpis-za-sofinanciranje-ukrepov-spodbujanja-zaposlovanja-v-obcini-hrpelje-kozina-za-leto-2017/</p> <p>Neformalna skupina - koordinacija za turizem, ki deluje na območju petih Kraško-Brkinskih občin, se vsako leto skupno dogovori kateri sejmi, promocije ter predstavitev se bo izvajalo v določenem letu. Na vseh je predviden skupni nastop občin (turistična predstavitev) in ponudnikov - zasebni sektor. Ponudnikom se omogoči brezplačno predstavitev na sejmu, nudi se mu prireditveni prostor in vso promocijo (spletne objave, članki) povezano s tem nastopom.</p> <p>Seznam skupnih nastopov predvidenih v letu 2017 pod točko 5.14.</p> <p>Ponudnikom - zasebnemu sektorju je prav tako omogočena brezplačna predstavitev na naši spletni strani:</p> <p>primer https://www.visitkras.info/okusi/gostinska_ponudba/restavracije_in_gostilne/</p>
<p>5.14. Promocija lokalnih produktov in storitev Destinacija podpira pravično vključevanje lokalnih obrtnikov,</p>		<p>Destinacija podpira pravično vključevanje lokalnih obrtnikov, proizvajalcev, pridelovalcev in storitvene dejavnosti v turistično verigo vrednosti. Zato so vsi naši</p>

<p>proizvajalcev, pridelovalcev in storitvenih dejavnosti v turistično verigo vrednosti. Promovira lokalne in trajnostne produkte, kot so hrana in pijača, izdelki, kmetijski proizvodi ipd., ki podpirajo lokalno naravo, kulturo, identiteto in ekonomijo.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>ponudniki vedno enakovredno vabljeni k sodelovanju ob vsakem promocijskem dogodku in oblikovanju materiala. Priložen primer vabila.</p> <p>Neformalna skupina - koordinacija za turizem, ki deluje na območju petih Kraško-Brkinskih občin, se vsako leto skupno dogovori kateri sejmi, promocije ter predstavitve se bo izvajalo v določenem letu. Na vseh je predviden skupni nastop občin (turistična predstavitev) in ponudnikov - zasebni sektor. Ponudnikom se omogoči brezplačno predstavitev na sejmu, nudi se mu prireditveni prostor in vso promocijo (spletne objave, članki) povezano s tem nastopom - priponka.</p> <p>Seznam skupnih nastopov predvidenih v letu 2017 v prilogi.</p> <p>Primeri poslanih povabil za sodelovanje na različnih dogodkih za ponudnike - med priponkami.</p> <p>Ponudnikom - zasebnemu sektorju je prav tako omogočena brezplačna predstavitev na naši spletni strani: https://www.visitkras.info/okusi/gostinska_ponudba/turisticne_kmetije/</p> <p>Ponudnike vključujemo tudi v promocijske zbirke in kataloge - primer Katalog ponudbe v priponki.</p> <p>Organiziramo tudi izobraževanja kot npr: http://www.hrpelje-kozina.si/marketinska-delavnica-tehnike-trzenja-v-gastronomiji-s-kreativnimi-pristopi-izpod-rok-chefa-emanuela-scarella/</p>
<p>5.15. Spremljanje ekonomskih učinkov Destinacija na letni ravni spremlja posredni in neposredni prispevek turističnega sektorja k lokalni ekonomiji. Podatki vključujejo porabo obiskovalcev, RevPAR (prihodek na razpoložljivo sobo), zaposlovanje in investicije.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Destinacija spremlja vpliv turistov na lokalno skupnost s stalnim sodelovanjem s ponudniki. Spremljamo zasebne investicije (razvoj na terenu na sploh) in jih povezujemo z občinskimi. Kjer je le možno, pristopimo zraven. Primer: odprtje dveh novih trgovin, kjer je nastal nov center kraja. Občina je uredila vso potrebno infrastrukturo in povsem na novo vzpostavila tržnico na prostem za ponudbo lokalnih produktov. Obenem sta svoje dostopne poti in javne površine prilagodila tudi gostinca (njuna lokacija je na neposrednem udaru turistov na pomembni turistični povezavi Italija - Hrvaška).</p>

		<p>Izvajamo ankete med ponudniki in med obiskovalci. Zadnja anketa, ki smo jo izvedli med obiskovalci, je bila opravljena letos za pridobitev podatkov za pridobitev znaka Zelene sheme. Ankete so pokazale, da je 21 % anketiranih našo destinacijo obiskalo več kot enkrat. 82 % anketiranih je prespalo v naši destinaciji. Pretežni del anketiranih porabi manj kot 50 EUR na dan, ko prespijo eno ali več noči, in pretežni del od 25 do 50 EUR, če so pri nas na enodnevnem obisku.</p> <p>Destinacija na letni ravni spremlja posredni in neposredni prispevek turističnega sektorja k lokalni ekonomiji. Iz zadnjih anket, ki smo jih izvedli med turističnimi ponudniki, se da med drugim razbrati podatke o porabi obiskovalcev ter napredek, ki so ga pokazali ponudniki pri ureditvi svoje ponudbe. Ugotovimo lahko na primer, da narašča uporaba obnovljivih virov energije. Vsi anketirani ponudniki so prešli na razsvetljavo z nizko porabo energije. Pri porabi obiskovalcev so bile zadnje ankete nepopolno izpolnjene, kar kaže na potrebo o ozaveščanju glede pomena merjenja in spremljanja teh kazalnikov.</p> <p>Analiza prihodka od turistične takse nam pokaže, da le-ta stalno narašča. Leta 2015 je v primerjavi z letom 2014 narasla za 5 %, in za 6 % še v 2016, glede na prejšnje leto. Prav tako je v zadnjih 5 letih beležimo investicije v obnovo domačij in kmečkih turizmov z nastanitvami. Beležimo tudi investicije v obnovo stavbne dediščine. Prav tako se povečuje število zaposlenih na domačijah in vse več je primerov, ko se domačini začnejo ukvarjati s predelavo domačih proizvodov, ki jo ponujajo turistom in tudi drugim obiskovalcem.</p>
5.16. Socialno-ekonomski razvoj Destinacija promovira socialno-ekonomski razvoj. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".	 	

Družbeni vplivi

3

Action			Details
--------	---	--	---------

5.17. Optimizacija družbenih vplivov

Destinacija ustrezno spremlja vpliv turistov na lokalno skupnost in sprejema ukrepe, s katerimi skuša optimizirati njihov prispevek k lokalni ekonomiji.

Destinacija ustrezno spremlja vpliv turistov na lokalno skupnost. Zadnja anketa, ki smo jo izvedli med obiskovalci, je bila opravljena letos za pridobitev podatkov za pridobitev znaka Zelene sheme. Ankete so pokazale, da je 21 % anketiranih našo destinacijo obiskalo več kot enkrat. 82 % anketiranih je prespalo v naši destinaciji. Pretežni del anketiranih porabi manj kot 50 EUR na dan, ko prespijo eno ali več noči, in pretežni del od 25 do 50 EUR, če so pri nas na enodnevnem obisku; da se 73 % anketiranih zaveda prizadevanj in pobud za razvoj trajnostnega turizma; da je 93 % anketiranih obiskovalcev je zadovoljnih s celotno izkušnjo na destinaciji.

Na občinski upravi stalno sprejemamo ukrepe, s katerimi želimo še bolj promovirati našo destinacijo in s tem optimizirati prispevek turistov k lokalni ekonomiji. Pripravili smo brošuro naše destinacije (priložena) in izdelujemo tudi drugi promocijski material, v katerega vedno vključimo tudi ponudnike in vse naše kulturne ter naravne znamenitosti (s ključnimi podatki in opisi). Izdelali smo prenosne info točke, ki smo jih postavili pri vseh ponudnikih ter na javnih mestih. Na info točkah lahko turisti dobijo informacije o možnosti prenočišča, aktualnih dogodkih in prireditvah, prehrani in podobno. V destinaciji deluje TIC, ki daje potrebne osnovne informacije turistom. Priložena fotografija info točke, brošura občine in primer vabila. Ponudnike vedno enakovredno vabimo in vedno, ob vsaki prireditvi imajo možnost sodelovati s svojo ponudbo. Občina je v ta namen nabavila premične stojnice, ki jih ponudnikom ponudimo brezplačno. Ponudniki se imajo možnost predstaviti na naši internetni strani <http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/> in na skupni promocijski strani https://www.visitkras.info/okusi/gostinska_ponudba/restavracije_in_gostilne/

Pomembni so pri tem tudi ponudniki sami, ki imajo neposreden stik s turisti. Njihove informacije ter želje po ukrepih občine so pogosto najbolj upravičene in koristne. S ponudniki se redno srečujemo in izmenjujemo informacije. Primer je nastanek Festivala Brkinske sadne ceste, ki je bil letos tretjič po vrsti in ki je nastal prav na pobudo gostincev, ki so izrazili željo po skupnem dogodku ter posledično skupno promocijo. Podoben primer je tudi Festival brkinskega piva, ki je povezal mikropivovarje, ki jih je kar 7 v naši destinaciji.

Ob dogodkih organiziramo različne sejme, na katere vedno vabimo naše ponudnike. Priložen primer vabila. Na teh dogodkih turistična društva organizirajo sejem lokalnih ponudnikov, zabavo, različne aktivnosti za vse generacije (delavnice, izobraževanja),

		<p>ponujajo lokalno hrano (jedi iz kostanja, češpov njoki) ali predstavljajo nesnovno kulturno dediščino, kot je na primer igra na škrabe, kar vse občina podpira, soorganizira, sofinancira. Vsi dogodki so lokalnega značaja. Lokalnim ponudnikom dajem možnosti za promocijo in na večini prireditvev nudimo tudi stojnice in druge možnosti za njihovo predstavitev, ter tako prispevamo k prepoznavnosti ponudnikov, produktov, tradicije ter povečujemo prispevek obiskovalcev k lokalni ekonomiji.</p> <p>Na Kozini, ki je poleg Hrpelj osrednji kraj destinacije, smo na strateški točki uredili stalno pokrito tržnico, kjer lokalnim ponudnikom nudimo možnost prodaje avtohtonih pridelkov in izdelkov po ugodni najemnini. Pripeta fotografija tržnice.</p> <p>Izvajamo tudi akcijo Moja občina - lepa in urejena, v okviru katere nagradujemo najlepše koticke naše destinacije s pohvalo in nagradami. Destinacija tudi sama skrbi za javna mesta s stalnim urejanjem zelenic in ocvetličenjem. Ocvetličenje smo v letu 2016 zamenjali s trajnicami.</p> <p>V letošnjem letu 2017 je občina pridobila gradbeno dovoljenje za izgradnjo postajališča za avtodome v Hrpeljah in je tudi že del mreže postajališč za avtodome ter je tako že del promocije.</p> <p>Celotno promocijo destinacije izvajamo tudi preko skupne spletne strani visitkras.info https://www.visitkras.info/</p> <p>Eden od ukrepov za optimizacijo obiskov gostov je tudi sodelovanje z večjim turističnim ponudnikom, ki ima v ponudbi poleg restavracije in motela, tudi igralnico. Njihove goste skušamo motivirati za drugo ponudbo tudi z organizacijo skupnih dogodkov, kot je start organiziranih pohod in kolesarjenj; s kulturnimi dogodki, na katerih širimo nesnovno kulturno dediščino destinacije (izvajanje ljudskih pesmi).</p>
<p>5.18. Izkoriščanje nepremičnin Destinacija ustrezno spremlja vpliv nepremičninskih in gradbenih projektov na lokalno skupnost ter sprejema ukrepe, s katerimi skuša optimizirati njihov prispevek k lokalni ekonomiji. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	<p>✓ ✓</p>	

<p>5.19. Sezonskost Destinacija išče načine, kako razvijati turizem prek vsega leta in se izogibati sezonskosti. Pri načrtovanju ukrepov upošteva potrebe lokalne ekonomije, skupnosti, kulture in okolja.</p>	✓	✓	<p>V destinaciji se večina dogodkov in prireditev odvija izven sezone: Festival Brkinske sadne ceste, Kostanjev praznik, X-tek v Jami Dimnice, Češpov praznik. Ker je destinacija namreč znana po Brkinski sadni cesti in predvsem jabolkah, slivah ter tudi zelju in zimski ozimnici, se dogodki vezani na te vsebine odvijajo v jesenskih mesecih. Največja koncentracija dogodkov je tako spomladi in jeseni. V destinaciji posebno mesto zasedajo še tradicionalni pustni običaji, ki skozi zimske mesece poskrbijo za številna dogajanja. Na vseh teh dogodkih turistična društva organizirajo rekreacijske dejavnosti, kot tek, pohodi in kolesarjenje; sejem lokalnih ponudnikov, zabavo, različne aktivnosti za vse generacije (delavnice, izobraževanja), ponujajo lokalno hrano (jedi iz kostanja, češpov njoki) ali predstavljajo nesnovno kulturno dediščino, kot je na primer igra na škrabe. Vsi dogodki so lokalnega značaja.</p>
---	---	---	--

Zdravje in varnost

3

Action			Details
<p>5.20. Zdravje in varnost - preprečevanje in odzivi Destinacija ustrezno preprečuje in se odziva v primeru kriminalnih dejanj, varnostnih tveganj in zdravju nevarnih pojavov. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓	
<p>5.21. Zdravje in varnost - spremljanje Destinacija ustrezno spremlja kriminalna dejanja, varnostna tveganja in zdravju nevarne pojave. Podatki so javni. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓	
<p>5.22. Ukrepanje v nesrečah Destinacija ima sprejet ustrezen in veljaven načrt ukrepanja v primeru naravnih in drugih nesreč (identificiranih v analizi stanja). Načrt je javen. Zaposleni, obiskovalci in prebivalci so z njim seznanjeni in so ustrezno usposobljeni.</p>	✓	✓	<p>Občina Hrpelje - Kozina ima skladno z določbami Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1 in 97/2010) ter Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/2012) sprejet Načrt zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah, ki je javno dostopen preko naše spletne strani na povezavi http://old.hrpelje-kozina.si/index.php?option=com_content&view=article&id=672:poziv-k-usklajevanju-nartov-zaite-in-</p>

reevanja-2015&catid=35:novice&Itemid=62, kot tudi druge na podlagi navedenih predpisov sprejete načrte, smernice, ocene in programe.

Zaposleni, obiskovalci in prebivalci so z njimi seznanjeni in ustrezno usposobljeni, preverjanje slednjega se vrši na rednih vajah s področja zaščite in reševanja.

Novejši načrti zaščite in reševanja so dostopni na: http://old.hrpelje-kozina.si/index.php?option=com_content&view=article&id=672:poziv-k-usklajevanju-nartov-zaite-in-reevanja-2015&catid=35:novice&Itemid=62

V letu 2016, so bile naslednje vaje, izobraževanja, usposabljanja:

- vaja »Evakuacija učencev na Osnovni šoli Dragomirja Benčiča Brkina Hrpelje«,
- vaja zaščite in reševanja »Iskanje pogrešane osebe – Brkini 2016«,
- usposabljanje - Ukrepanje ob AMOK situacijah, Hrpelje 2016
- posvet »Požarno varstvo«,
- posvet »Ukrepanje ob najdbi eksplozivnega telesa«.

Občinski organ Občine Hrpelje-Kozina, ki je pristojen za izdelavo načrtov zaščite in reševanja, na podlagi Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/2012) poziva občane, organizacije, nosilce načrtovanja, izvajalce nalog in strokovno javnost k sodelovanju pri podaji pripomb in predlogov k predlogom občinskih načrtov zaščite in reševanja:

- OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI - OB VREMENSKIH UJMAH - OB SREDNJE VELIKEM POŽARU V NARAVNEM OKOLJU - OB POTRESU - OB NESREČI ZRAKOPLOVA - OB ŽELEZNIŠKI NESREČI

Predlogi načrtov so dostopni na spletni strani občine Hrpelje-Kozina "<http://www.hrpelje-kozina.si/>".

6. Poslovanje turističnih podjetij

19

Vključevanje turističnih podjetij

9

Action			Details
<p>6.1. Trajnostne sheme Destinacija ali turistični sektor promovirata pristopanje k mednarodno priznanim trajnostnim shemam za turistična podjetja, ki jih priznava Zelena shema slovenskega turizma.</p>			<p>V zadnjem letu je destinacija pričela s promocijo pristopanj k trajnostnim shemam in sicer je za zasebnike organizirala skupaj z drugimi Kraškimi občinami posvet z izobraževanjem. Turistična podjetja v občini pa je še pisno seznanila z informacijo o drugih možnih podobnih izobraževanjih. Na spletni strani ima destinacija objavljene osnovne podatke o shemah ter informacijo, da nudi podjetjem koristne informacije in organizira predstavitve teh shem. Takšen primer je bila tudi predstavitev na dogodku ob podpisu Zelene politike, na katerega smo povabili vse naše ponudnike s posredovanjem pisnega vabila, ki je pripeto. Na posvetu so bili enakovredno predstavljeni vsi znaki - predstavitev je izvedla predstavnica MGRT. Ocenjujemo, da je bilo prisotnih 12 ponudnikov.</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/trajnostni-dosezki/trajnostne-razvojne-studije/</p> <p>http://www.hrpelje-kozina.si/zelena-shema/</p>
<p>6.2. Objava podjetij z zelenim znakom Destinacija seznam turističnih podjetij z zelenim znakom redno posodablja. Seznam je javen. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>			
<p>6.3. Raba vode Destinacija lokalna turistična podjetja spodbuja k zmanjševanju rabe vode in k javni objavi podatkov o porabi vode.</p>			<p>Destinacija ima ustanovljeno javno podjetje Kraški vodovod d.o.o., ki s pitno vodo oskrbuje območje petih kraških občin in sicer občino Sežana, Hrpelje - Kozina, Divača, Komen in kraški del občine Miren – Kostanjevica, predvsem v poletnih mesecih pa se vodo iz Brestoviškega vodovoda oskrbuje tudi del slovenske obale.</p>

Na Krasu je oskrba z vodo v preteklosti predstavljala velik problem predvsem zaradi pomanjkanja površinskih vodnih virov. Zato so bili prebivalci primorani graditi zbiralnike za vodo – vodnjake, kjer so v deževnih dneh lovili meteorno vodo in jo shranjevali za sušna obdobja. Takim vodnjakom na Krasu pravimo štirna. Takšne razmere so ljudi spodbudile k varčevanju z vodo.

Če so se pred leti ukvarjali kako priti do vode, se danes srečujemo predvsem z vprašanji kako seznanjati ljudi k racionalni porabi vode. Kraški vodovod Sežana d.o.o. to izvaja **preko spletne strani, na kateri so objavljena priporočila in nasveti kako varčevati z vodo in sicer redno objavlja iskricice kako varčevati z vodo: <http://www.kraski-vodovod.si/default.asp?stran=mediji&index=2>, kar seveda velja tako za prebivalce, zasebnike, kot tudi turistična podjetja. Destinacija spodbuja k racionalni rabi vode tudi preko svoje spletne strani [visitkras https://www.visitkras.info/slovenia_green/novice/2017122023504692/](https://www.visitkras.info/slovenia_green/novice/2017122023504692/).**

Kar se tiče meritev in beleženja vode je naše podjetje z začetkom leta 2017 na spletni strani pripravilo **računalniško aplikacijo za pregled in oddajanje stanja vodomerov imenovano Komunala Info, ki omogoča preglednost in primerjave podatkov. Na tej osnovi bo vodovod izvajal dodatne analize, ki bodo služile tudi za izvajanje morebitnih ukrepov, čeprav je treba poudariti, da je območje bogato z vodnimi viri in vodo kraški vodovod prodaja na obalno območje.** Preko navedene aplikacije vsak uporabnik vode sedaj javi točno dejansko stanje porabe vode in se tudi spremlja stanje porabe vode.

Za pravne osebe ter razna turistična podjetja se odčitavanje vodomerov izvaja mesečno, kar omogoča točno vodenje podatkov o porabi vode in obračunavanje po dejanski porabi po posameznik naselijih (območjih) ter omogoča ugotavljanje puščanj, okvar in napak. V primeru ugotovitve napak oz puščanj se stranke nemudoma obvesti in pozove k sanaciji.

Kraški vodovod Sežana d.o.o. spodbuja k racionalnejši rabi vode tudi na podlagi tehnoloških rešitev kot so npr.:

- izvedba namakalnih priključkov za potrebe namakanja vinogradov na podlagi kapljičnega namakanja, ki omogoča racionalnejšo porabo vode,

- Izvedba javnih izlivk na podlagi »pipe na potisk«, ki preprečuje nepotrebno izlivanje vode,
- Izvedba fontan s krožno vodo,
- Spodbujanje k uporabi učinkovitejših naprav, ki zmanjšujejo porabo pitne vode, predvsem so to pralni in pomivalni stroji, učinkovitejši straniščni kotlički in pisoarji ter pipe na senzorje.

O varčevanju z vodo podjetje in občina redno obveščata vse porabnike preko spletne strani podjetja, v šolah, preko glasil in drugih medijev: <http://www.kraski-vodovod.si/?stran=faq-varcevanje>

<http://www.kraski-vodovod.si/?stran=mediji&index=2>

- Na spletni strani podjetja ISKRICA:

KAKO VARČEVATI Z VODO?

Poskusite se prhati manj kot 5 minut. Tako boste prihranili tudi do 500 litrov vode na mesec.

Papirčke, robčke in podobno mečite v smeti in jih ne splakujte v WC školjki.

V občinskem glasilu redno objavljamo prispevke Kraškega vodovoda s pozivi za varčevanje z vodo. Glasilo prejme vsako gospodinjstvo in podjetje v občini brezplačno. Primer priložen.

6.4. Ravnanje z odpadnimi vodami

Destinacija turističnim podjetjem nudi podporo pri iskanju in implementaciji rešitev za učinkovito ravnanje z odpadnimi vodami (vključno s ponovno rabo). Dosledno se upoštevata lokalna in

Samo 20% pitne vode, ki jo dobavi Kraški vodovod Sežana d.o.o. se dejansko tudi porabi. Ostalih 80% vode se vrne v okolje v obliki odpadne vode.

<http://www.kraski-vodovod.si/?stran=odpadne-vode> - na spletni strani so vse

nacionalna zakonodaja.

✓ ✓ informacije o odpadnih vodah, informacije za uporabnike lastnih in javnega sistema za čiščenje odpadnih vod, ozaveščanje. Izredno veliko število ponudnikov in turističnih podjetij se pri obnavljanju prostorov in pri novogradnjah oglašajo po nasvete pri javnem podjetju - katero vrsto čistilne naprave vgraditi. posebna svetovalna služba si ogleda situacijo in svetuje okolju najprijaznejšo rešitev, ki ni nujno najcenejša, a svetovalci znajo ustrezno ponazoriti pomen varstva okolja pri tem.

Najenostavnejši način rabe sive vode bi bil uporaba npr. za splakovanje sanitarij ali zalivanje rastlin, ki se ne uporabljajo v prehrani, vendar je problem sive vode predvsem v mikrobiološkem onesnaženju, še posebej, če ta voda stoji dlje časa, zato v našem podjetju ne spodbujamo k ponovni rabi le-te, nudimo pa jim pomoč kako dodatno očistiti te vode.

Posebej je potrebno opozoriti, da je pri ponovni uporabi sive vode potrebna previdnost pri izvajanju tehničnih rešitev za to uporabo, tako da se onemogoči vpliv na interno napeljavo za pitno vodo. Za ustreznost tehničnih rešitev so odgovorni investitor, projektant in izvajalec.

Padavinsko odpadno vodo je možno neposredno uporabiti za splakovanje sanitarij, za pralne stroje, zalivanje vrta in podobno, saj zbiranje padavinske odpadne vode zmanjša tudi obremenitev komunalnih čistilnih naprav v primeru mešane kanalizacije.

Podjetje Kraški vodovod Sežana d.o.o. konstantno izvaja ozaveščanje širše javnosti, turističnih in ostalih podjetij glede ponovne uporabe padavinske odpadne vode in glede ustreznega odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih vod. To storimo predvsem z objavo člankov in obvestil na naših in občinskih spletnih straneh, v javnih glasilih, časopisih ter s sodelovanjem na delavnicah v krajevnih skupnostih.

Nesprejemljivo je, da se za namakanje kmetijskih površin uporablja voda iz javnega vodovoda, saj se ve, da je ta predragocena, zato podjetje spodbuja k uporabi drugih vodnih virov - predvsem pri turističnih kmetijah svetuje k izgradnji "štiren" in uporabi deževnice pri zalivanju. Povečanje števila štiren dokazuje, da se osveščenost dviguje. Podjetje tudi spodbuja k uporabi gospodarskih priključkov.

KOMUNALNE ODPADNE VODE: Komunalne odpadne vode iz turističnih podjetij, ki se nahajajo na območju javne kanalizacije, se stekajo vanjo. Na območjih, kjer ni zgrajene javne kanalizacije imajo ta podjetja (prav tako kot druga) v večini komunalne odpadne vode speljane v obstoječe greznice, ki jih bodo morala po preteku prehodnih obdobj zamenjati z malimi komunalnimi čistilnimi napravami. Po izgradnji javne kanalizacije na območju pa bodo podjetja morala stavbe obvezno priključiti na javno kanalizacijo.

METEORNE VODE: Kras velja za območje, kjer so bili prebivalci v preteklosti zaradi pomanjkanja vode primorani graditi zbiralnike za vodo – vodnjake, zato se še danes večina gospodinjstev kot tudi nekaj turističnih podjetij poslužuje vodnjakov za zbiranje padavinskih voda. Ta voda je sicer namenjena predvsem namakanju zelenih površin. Turistična in druga podjetja ter gospodinjstva, ki nimajo padavinskih vod speljanih v vodnjake, si uredijo ponikanje meteornih vod v tla na lastnem zemljišču.

Na spletni strani podjetja je

ANKETA

Ali že imate vgrajeno malo
komunalno čistilno napravo
- MKČN

Da, imam vgrajeno že
več let
Nimam še, vendar vse
kaže, da bo potrebna
vgrad
Ne in me ne briga
Sem na javni kanalizaciji,
ne potrebujem
Kaj je to MKČN?

<p>6.5. Trdni odpadki Destinacija turistična podjetja spodbuja k zmanjševanju, ponovni uporabi in predelavi trdnih odpadkov.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Destinacija turistična podjetja spodbuja k zmanjševanju, ponovni uporabi in predelavi trdnih odpadkov. Lokalno turistično gospodarstvo k zmanjševanju odpadkov spodbuja svetovalna služba pri javnem podjetju, ki ga je v ta namen ustanovila destinacija. Spodbuja s pogovorom in svetovanje, ki poteka na sedežu javnega podjetja, ko se turistično podjetje obrne po nasvet, ali nemalokrat tudi na sedežu turističnega podjetja, kjer se svetuje kako in kje se postavijo kompostniki, posode za ločeno zbiranje odpadkov in kjer se tudi dogovori kako bo potekal odvoz drugih posebnih odpadkov - npr.v gostinskih lokalih olje za cvrtje, večje količine steklene embalaže ali podobno. Pri samem uvajanju ločevanja odpadkov poteka svetovanje tudi glede organizacije odvoza. K zmanjševanju odpadkov spodbuja tudi diferencirana cena glede na vrsto odpadka, in sicer je odvoz ločeno zbranih odpadkov, ki jih nato oddamo v predelavo cenejši od ostanka komunalnih odpadkov, ki zaključijo svojo pot na odlagališču odpadkov.</p> <p>Javno podjetje, ki so ga ustanovile kraške občine KPS izvaja, javno službo na področju predelave trdnih odpadkov in osvešča ter skrbi za spodbujanje prebivalstva, obiskovalcev in turističnih podjetij k zmanjševanju trdnih odpadkov. Za podjetja so dodatne informacije in napotki na http://www.ksp-sezana.si/ravnanje-z-odpadki/ravnanje-z-odpadki-pri-podjetjih/.</p> <p>http://www.ksp-sezana.si/ravnanje-z-odpadki/predstavitev/</p>
<p>6.6. Energija in toplogredni plini Destinacija turistična podjetja spodbuja k ustreznemu spremljanju, zmanjševanju in javnemu poročanju o porabi energije in izpustih toplogrednih plinov.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Destinacija preko občinskega glasila stalno ozavešča vse porabnike, vključno s ponudniki, o porabi energije in izpustih toplogrednih plinov. Pri tem sodeluje s strokovnim podjetjem na tem področju, ki pripravlja strokovne članke. Priložen primer članka. Turistična podjetja v občini, so bila seznanjena z informacijo o dotičnih vsebinah na organiziranem posvetu - priloženo dokazilo o temah posveta. Posveta se je udeležilo 12 ponudnikov.</p> <p>Na spletni strani visitkras https://www.visitkras.info/slovenia_green/novice/2017122023315620/ se sprotno objavljajo aktualna gradiva in vabila na posvete v zvezi z racionalno rabo energije.</p>

<p>6.7. Pravično in enakopravno zaposlovanje Destinacija med turističnimi podjetji promovira varnost pri delu, pravično plačno politiko, pravično trgovino, enakopravnost pri zaposlovanju in priložnosti za usposabljanje. Destinacija skrbi, da se na navedenih področjih upošteva ustrezna zakonodaja.</p>	✓	✓	<p>Destinacija med turističnimi podjetji promovira varnost pri delu, pravično plačno politiko, pravično trgovino, enakopravnost pri zaposlovanju in priložnosti za usposabljanje. Destinacija skrbi, da se na navedenih področjih upošteva ustrezna zakonodaja, ki je sprejeta in jo je treba upoštevati, sicer so predvidene sankcije.</p> <p>Pri tem destinacija sodeluje s posameznimi vejami območne obrtne zbornice, kot je gostinstvo na primer. Pripeto poročilo obrtne zbornice o izvedenih aktivnostih v 2016, katere sofinancira občina. Predvsem so to področja: sodelovanje pri promociji deficitarnih poklicev, usposabljanja, zaposlovanje za začetnike, lastna subvencija – razpis za prvo zaposlitev in samozaposlitev. Prav tako destinacija na dotičnem področju sodeluje z območno razvojno agencijo ORA Krasa in Brkinov in sofinancira njihovo delovanje. Destinacija enkrat letno organizira mini zaposlitveni sejem, na katerem se predstavijo podjetja v občini. Na ta način se omogoča osebni stik med ponudniki dela in iskalci le-tega. Sejem organiziramo skupaj z Zavodom za zaposlovanje in Obrtno zbornico Sežana.</p> <p>Iz zadnje ankete, opravljenje med deležniki v turističnem gospodarstvu je razvidno, da je od zaposlenih pri ponudnikih 59 % žensk in 41 % moških. Na položaju generalnega direktorja so 4 moški in 3 ženske.</p> <p>Destinacija odlično sodeluje s podjetjem, ki ima statut invalidskega podjetja - Ipil (priložena pogodba). Občina koristi njihove storitve, kot so opravljanje raznih del pri vzdrževanju javnih stavb in okolico v destinaciji.</p>
<p>6.8. Kodeks ravnanja za turistične vodnike Turistični vodniki se na usposabljanju seznanijo s kodeksom ravnanja, ki ga pri svojem delu dosledno upoštevajo.</p>	✓	✓	<p>Turistični vodniki se na usposabljanju seznanijo s kodeksom ravnanja, ki ga pri svojem delu dosledno upoštevajo.</p> <p>Destinacija organizira izobraževanje za turistične vodnike v skladu z Odlokom o turističnem vodenju na območju občin Hrpelje – Kozina, Komen, Divača, Sežana in Miren – Kostanjevica (v priponki). Turistične vodnike se seznanijo s primernim in vljudnim pristopom do gostov, ki je ena od najpomembnejših značilnosti dobrega turističnega vodnika. Turističnim vodnikom predstavimo bonton in Kodeks obnašanja turističnih vodnikov, kjer jim pobje predstavimo specifiko in posebne zahteve tako glede</p>

strokovnega znanja vodnika, poznavanja tehnik vodenja, posebno pa do njegove osebnosti in obnašanja. Predstavimo jim tudi odnos do delodajalca, odnos do gostov-potnikov, odnos do voznika oz. drugih posadk raznih prevoznih sredstev, odnos do hotelirjev, lokalnih partnerjev in do ostalih vodnikov, sebe in do okolja.

Kodeks je vključen v program usposabljanja lokalnih turističnih vodnikov: https://www.visitkras.info/poslovne_strani/lokalni_turisticni_vodniki/. Kandidati, ki so se usposabljali, so ga prejeli v gradivu in objavljen je na visitkras.info. Priloženo gradivo predavatelja Iztoka Bončine, ki je kodeks tudi predstavil in razpored predavanj na zadnjem tečaju za vodnike.

Poziv kandidatom (v priponki) je bil objavljen v različnih lokalnih medijih ter spletnih straneh:

- https://www.visitkras.info/v_srediscu/2016012915212451/
- <http://www.sezana.si/dokument.aspx?id=6463> stran 58.
- <http://www.sport-sezana.com/database/upload/File/poziv-turisticni-vodic.pdf>

Namen programa je usposabljanje lokalnih turističnih vodnikov za strokovno vodenje obiskovalcev na območju petih kraško-brkinskih občin. **Cilj poziva** je oblikovati nabor kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za vključitev v usposabljanje za opravljanje dejavnosti turističnega vodenja na območju petih občin. Usposabljanje se zaključi s preizkusom strokovnega znanja (teoretični in praktični del) iz programa turističnega vodenja na območju petih občin, čemur sledi vpis v register turističnih vodnikov za območje občin ter pridobitev vodniške izkaznice.

Program usposabljanja vključuje: 40 kontaktnih in samostojnih ur, katere izvedejo priznani strokovnjaki (seznam predavanj v priponki).

V priponki Odlok ter primer vabila na izobraževanje za vodnike.

Leta 2015 je bilo v Lipici na ravni širše regije Istra in Kras izvedeno posebno izobraževanje za turistične delavce v okviru aktivnosti predstavitve regije na svetovni razstavi Expo Milano 2015.

		<p>Občina je letos ob vstopu oz. podpisu v Zeleno shemo slovenskega turizma za ponudnike turističnih namestitev v občini pripravila skupaj z drugimi Kraškimi občinami posvet s predstavitvijo sheme, postopkom pridobivanja znaka Slovenia Green Accommodation in prednostmi, ki jih prinaša le ta ter okoljski znaki nasploh. Na dogodek so bili vabljeni tudi turistični vodniki. Priloga vabilo.</p>
<p>6.9. Razvoj produktov V destinaciji je v veljavi strategija razvoja turističnih produktov, s katero si destinacija zagotavlja konkurenčno prednost in finančno vzdržnost.</p>	<p>✓ —</p>	<p>V destinaciji je sedaj v veljavi neformalna strategija razvoja turističnih produktov, s katero si destinacija že nekaj let zagotavlja konkurenčno prednost in finančno vzdržnost in jo izvaja skozi Letne programe dela, s katerimi zagotavlja tudi konkurenčno prednost in finančno vzdržnost. To strategijo oz. te svoje nosilne produkte, v ureditev in vzdrževanje katerih občina letno vlaga visoka finančna sredstva ter jih razvija tudi skozi razne projekte, občina predstavlja tudi na svoji spletni strani, v svojih številnih brošurah in prospektih, pri agencijah, vodičih, društvih. Na naslednjih povezavah so ti produkti predstavljeni, poti do njih in okoliška ponudba: http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/kam-na-izlet-2/ in http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/krajinski-park-beka/http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/znamenitosti/</p> <p>Turistični produkti, na katerih destinacija ter občina največ dela ter vlaga so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitski park Rodik <p>Oblikovanje mitsko-folklornega parka Rodik na območju prazgodovinskega gradišča Rundiktov. V priponki predlog projekta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - DinoPark <p>Ureditev učne poti na podlagi izkopanin ob gradnji avtoceste pri Kozini. V priponki primer table.</p>

- **Kolesarjenje**

Občina načrtuje vzpostavitev ter označitev mreže kolesarskih poti po občini.

https://www.visitkras.info/aktivno/kolesarjenje/kolesarske_poti/

- **Park BEKA/Glinščica - pohodne poti**

<http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/krajinski-park-beka/>

- **Geopark**

Podpisan je SPORAZUM O VZPOSTAVITVI GEOPARKA NA OBMOČJU MATIČNEGA KRASA. S enotnim ciljem, ki stremi k trajnostnemu razvoju Krasa na regionalni ravni, so se Občine Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Miren-Kostanjevica zavezale, da bodo skupaj izvedle aktivnosti, potrebne za vzpostavitev Geoparka Krasa, katerega glavni namen je zagotavljanje koordinacije sistema celovitega in usklajenega upravljanja, ohranjanja identitete, vzdrževanja dediščine ter promocije in trženja kraškega prostora.

<http://www.sezana.si/povezava.aspx?pid=1171>

<http://www.sezana.si/dokument.aspx?id=7291> stran 2

- **Pohodništvo**

Po občini potekajo številne pohodniške ter učne pešpoti. Občina je priključena tudi k projektu Alpeadria trail.

https://www.visitkras.info/aktivno/pohodnistvo/ucne_poti/

https://www.visitkras.info/aktivno/pohodnistvo/pohodniske_poti/

- **jamarski turizem**

Ker gre pri tem turizmu za "posebne" obiskovalce, saj večina jam ni javno dostopna in poseben sistem upravljanja jam - preko društva, se ta turizem zaenkrat odvija nadzorovano preko jamarskih društev.

Predvsem je potrebno izpostaviti kot produkt, ki smo ga skupaj z jamarskim društvom kakovostno razvili in ga tudi tržimo - **jamo DIMNICE**. Izjemnost jame z okolico je »šolska zbirka« pojavov na stiku kraškega z normalnim reliefom in podzemlja s površjem, kar je oblikovalo kraške votline in kapniške tvorbe za Guinnessovo knjigo rekordov.

V FAZI PRIPRAVE:

Destinacija (skupaj z ostalimi občinami - Sežana, Hrpelje-Kozina, Divača, Komen ter javnimi partnerji) je v fazi priprave skupne strategije razvoja turističnih produktov v okviru projekta LAS Krasa in Brkinov. Več pod točko 1.3.

Odobreni LAS projekt je: Razvoj in dvig kakovosti turističnih storitev ter povezovanje tipičnih izdelkov in pridelkov Krasa in Brkinov v turistično ponudbo destinacije (prijava - javni poziv v priponki - stran 5)

V priponki najdete še:

- obvestilo o odobritvi projekta,
- pogodba o sodelovanju med partnerji.

V okviru projekta bomo pripravili strategijo razvoja turizma za območje Kras in Brkini, ki bo temelj za nadaljnje turistične vsebine. Razvili in povezali bomo doživetja destinacije v TOP 1,2,3,4, in 5 dnevne pakete. Razvilo se bo osnovna nekaj urna doživetja, ki jih bomo nato modularno sestavljali v ponudbe po meri gosta, hkrati pa že sestavljene

ponudbe aktivno vključili v promocijo destinacije in tako spodbujali k raziskovanju tudi skritih kotičkov območja Las - a. Pripravljeni in izvedeni bodo tudi dediščinski programi, ki bodo temeljili na valorizaciji lokalnih pridelkov, izdelkov in storitev, kot tudi na valorizaciji naravne in kulturne dediščine prostora.

Hkrati bodo dediščinski programi obogatitev obstoječo ponudbo na prireditvah. Pomemben del operacije je izvajanje komunikacijskega načrta, ki bo vključeval digitalno oglaševanje, tiskovne predstavitve, radijske oglase, promocijske PR članke, s katerim bomo dosegli promocijo izvedenih aktivnosti na visoki ravni. V okviru operacije bo izveden tudi priročnik za upravljalce gostinskih obratov in upravljalce gostinske ponudbe na kmetijah, kar bo opora za nadaljnji razvoj vseh ponudnikov kraških dobrot. Zelo pomemben del operacije bo tudi izvedba dvodnevne simpozija na temo dediščinske arhitekture v okviru Festivala kraška gmajna.

Trajnost projekta:

- operacija je zasnovana tako, da se bodo njeni učinki v lokalni skupnosti odražali še leta po

zaključku:

-narejena bo strategija razvoja turizma Krasa in Brkinov

-pripravilo se bo 20 programov doživetij, ki bodo lahko motiv za obisk destinacije še dolgo po zaključku operacije

-dediščinski programi, ki bodo izvedeni v okviru operacije bodo pripomogli k promociji celotne destinacije, ter zbudili pozornost za tovrstne dogodke na destinaciji tudi v prihodnjem,

-zakup medijskega oglaševalskega prostora bo močno prispeval k dvigu prepoznavnosti destinacije na območju LAS-a, posledično bo lokalno prebivalstvo in že obstoječi lokalni ponudniki videli večjo smiselnost obstoja na območju, ter razvijanju in lansiranju novih podjetniških idej,

-priročnik s smernicami sezonske ponudbe gostinskih obratov na območju Las-a bo služil gostinskih ponudnikom tudi po zaključku projekta. V veliko pomoč bo vsakemu novemu gostinskemu obratu, ne glede na čas.

Informacije in marketing

6

Action			Details
6.10. Spoštljiva promocija Destinacijski promocijski materiali so avtentični in spoštljivi tako do prebivalcev kot do obiskovalcev. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".			
6.11. Točnost podatkov Promocijski materiali so pri opisovanju produktov, storitev in trajnostnih dosežkov točni in nezavajajoči.			Promocijski materiali so pri opisovanju produktov, storitev in trajnostnih dosežkov točni in nezavajajoči. Vsi podatki se redno osvežujejo in ob ponatisih preverjajo. Ponudnike se obvesti o možnosti sodelovanja ter se jih povabi k predstavitvi s fotografijo, opisom, podatki itd. Eden izmed takih primerov je Katalog ponudnikov Krasa in Brkinov - v priponki. Prilagamo tudi dopis, ki je bil poslan ponudnikom. Promocijski material je dostopen v našem TIC-u, pri ponudnikih na info točki ter preko spletne strani: https://www.visitkras.info/ Vsi podatki se redno osvežujejo in ob ponatisih preverjajo.
6.12. Obnašanje obiskovalcev v ranljivih območjih V ranljivih območjih so objavljena navodila za primerno obnašanje. Pri			

<p>oblikovanju navodil sodelujejo lokalni deležniki. MERILO JE ZAKLENJENO, ODGOVOR ZA VSE JE "DA".</p>	✓	✓	
<p>6.13. Informacije o trajnosti Obiskovalci so seznanjeni z relevantnimi vidiki trajnosti, kot so naravni, okoljski, kulturni in družbeni. Razumejo tudi svojo vlogo pri tem.</p>	✓	✓	<p>Obiskovalci so preko spletne strani seznanjeni z relevantnimi vidiki trajnosti, kot so naravni, okoljski, kulturni in družbeni in destinacija izvaja izobraževanja in usposabljanja, da bi vsi bolje razumeli svojo vlogo pri tem.</p> <p>http://www.slovenia-green.si/uploads/88f10f4933f2c54db8f9798157a5b6ee_img_4010.jpg</p> <p>Obiskovalce destinacija seznanja predvsem z informiranjem - table, vodiči, vodniki, brošure, spletne strani, prireditve z značajem.. kar je že opisano pri drugih točkah. Tako obiskovalca v prvi vrsti nagovorijo ponudniki. Ponudnike stalno ozaveščamo o tem. V septembru smo vsem poslali priporočila. Priporočilo v prilogi.</p> <p>Vsa gradiva so na povezavi: http://www.hrpelje-kozina.si/za-obiskovalca/</p>
<p>6.14. Interpretativne informacije Interpretativne informacije ob naravnih in kulturnih znamenitostih so točne, nezavajajoče in spoštljive do različnih kulturnih vrednot. Destinacija jih oblikuje v sodelovanju z lokalno skupnostjo. Na voljo so v več jezikih (glede na najpogostejše države prihoda).</p>	✓	✓	<p>Interpretativne informacije ob naravnih in kulturnih znamenitostih so točne, nezavajajoče in spoštljive do različnih kulturnih vrednot. Na voljo so v več jezikih: angleškem in italijanskem. Vedno jih oblikujemo v sodelovanju z lokalno skupnostjo, na podlagi strokovnih pojasnil in obrazložitev. Priloženi primeri takih tabel.</p>
<p>6.15. Zelena destinacija Destinacija se promovira kot zelena. Pri tem se ne omejuje le na naravo in okolje, temveč promovira tudi umetnost in kulturo.</p>	✓	—	<p>Destinacija se promovira kot zelena. Naravni dediščini je namenjena posebna pozornost, kar je razvidno tudi iz spletne strani. Pri tem se ne omejuje le na naravo in okolje, temveč promovira tudi umetnost in kulturo in sicer predvsem skozi prireditve in skozi financiranje društev in dogodkov.</p> <p>Veliko k temu značaju pripomore dejansko zeleno okolje - glej video v uvodu ter sadna cesta https://www.visitkras.info/okusi/brkinska_sadna_cesta/, vezanost na kmetijske dejavnosti, na tipične lokalne produkte - sadnje in zelenjava ter res bogato biotsko raznovrstnost. Destinacija je bogata tudi z divjimi plodovi in zelišči in v tej smeri bo tudi razvijala svoje turistične produkte.</p>

Tako je mogoče prepoznati destinacijo tudi v več vodnikih po planinskih, peš in kolesarskih poteh. Destinacija dejansko v zadnjih letih pridobiva na butičnem turizmu, v katerem posamezniki iščejo odklop, mir, tišino in neomadeževano naravo, kar vse je mogoče najti že par korakov iz mesta Hrpelje - Kozina na podeželje.

O nesnovni dediščini in kulturni je več napisanega že v drugih točkah. Vsekakor destinacija v svojih projektih spodbuja in razvija kulturni turizem in se zaveda nujnosti te povezave povsod tam, kejr je dejansko destinacija bogata z naravno in kulturno dediščino, kar destinacija je.

Logotip, ki ga uporabljamo brkinske občine za skupno turistično promocijo, je drevo - jabolko.

Pričujoče fotografije lahko najdete v vseh naših promocijskih materialih. Priloženi tudi primeri promocijskega materiala.

https://www.google.si/search?newwindow=1&biw=1536&bih=706&tbm=isch&sa=1&ei=ZjoZWtT0BISvkwWsk5OoDw&q=zeleni+brkini&oq=zeleni+brkini&gs_l=psy-ab.3...3304842.3307597.0.3307881.14.13.0.1.1.0.228.1430.3j7j1.12.0...0...1c.1.64.psy-ab..1.8.1067.0..0j0i8i30k1j0i30k1j0i10i30k1j0i13k1j0i8i13i30k1j0i13i5i30k1j0i24k1.66.bxG7y9LAF0A#imgrc=kyPY8oTeRJOKnM:&spf=1511606097516

Gostoljubje

4

Action			Details
6.16. Spremljanje značilnosti turističnega obiska Destinacija spremlja značilnosti turističnega obiska in interese obiskovalcev. Podatki so javni.			Destinacija izvaja ankete med obiskovalci. Izpolnijo jih ali pa so anketirani pri ponudnikih gostinskih in nastanitvenih storitvah. Ves čas so bile pa tudi na voljo na javnih mestih. Zadnja izvedena anketa je bila anketa za Slovenia Green. Pridobljeni odgovori omogočajo pridobitev podatkov o značilnosti turističnega obiska. Iz analize zadnje opravljene ankete lahko ugotovimo, da je povprečna pot obiskovalca, ki je

		<p>prišel od doma: 906 km, od obiskovalcev, ki so prišli od drugih krajev, pa 77 km. Med bivanjem pri nas so pretežno uporabljali lastni avtomobil ali pa organiziran avtobus - kar 68 %, 32 % obiskovalcev pa je uporabljalo mehko mobilnost: kolo, pešačenje ali javni prevoz. 21 % anketiranih je našo destinacijo obiskalo več kot enkrat. 82 % je pri nas prespalo in pri tem so porabili manj kot 50 EUR (61 %). Enodnevni obiskovalci so porabili od 25 do 50 EUR (62,5 %).</p> <p>Kar 93 % anketiranih obiskovalcev je zadovoljnih s celotno izkušnjo na destinaciji in 73 % anketiranih se zaveda prizadevanj in pobud za razvoj trajnostnega turizma.</p> <p>Zanimivo in zelo dobrodošlo za nas, ki delamo v turizmu, je tudi to, da so ponudniki, pri katerih so bile izvajane ankete, izrazili željo po skupni analizi pridobljenih podatkov. Tako bomo organizirali skupni sestanek in predstavili analizo podatkov.</p> <p>Priložene ugotovitve po obdelavi zadnjih anket. Priložen link do analize anket na naši int.strani. http://www.hrpelje-kozina.si/zelena-shema/</p>
<p>6.17. Zadovoljstvo obiskovalcev Destinacija sistematično spremlja zadovoljstvo obiskovalcev. Rezultate upošteva pri načrtovanju izboljšav.</p>	<p>✓ ✓</p>	<p>Destinacija izvaja ankete med obiskovalci. Izpolnijo jih sami ali pa so anketirani pri ponudnikih gostinskih in nastanitvenih storitvah. Zadnja izvedena anketa je bila anketa za Slovenia Green. Pridobljeni odgovori omogočajo pridobitev podatkov o zadovoljstvu turističnega obiska. Analiza anket nam tako kaže, da je kar 93 % anketiranih obiskovalcev zadovoljnih s celotno izkušnjo na destinaciji. 21 % anketiranih je našo destinacijo obiskalo več kot enkrat in 82 % jih je prespalo pri nas. Rezultate destinacija upošteva pri načrtovanju izboljšav. Priložene ugotovitve po obdelavi zadnjih anket. Ankete so javno objavljene.</p> <p>Konkreten primer: Občina je na podlagi analiza prometa v turistični sezoni, ugotovila, da je v tranzitu skozi destinacijo evidentiranih izredno veliko število avtodomov. Zato je destinacija pričela z aktivnostmi in v letu 2018 bo zaključila z izgradnjo postajališča za avtodome z vso pripadajočo opremo. Pričakuje se, da bodo destinacija s to pridobitvijo povečala število obiskovalcev, ki se v destinaciji ustavijo, ter tudi omogočila tem obiskovalcem, da nadaljujejo svoj obisk po destinaciji z drugimi mehкими oblikami prevoza. Sredstva so rezervirana v proračunu občine za leto 2017 in 2018 pod postavko: Ureditev postajališča za avtodome 0473 040 4204 01. Priložena skica</p>

		<p>postajališča.</p> <p>Drugi primer: na podlagi merjenja prometa smo ugotovili, da našo destinacijo v najvišji poletni sezoni prečka veliko število obiskovalcev. Včasih se vijejo cele kolone. Odločili smo se in postavili dodatne usmerjevalne table ter postavili obcestna postajališča, na katerih smo delili vodo, informacije, pa tudi možnost dodatne ponudbe ponudnikov iz destinacije. Priložena fotografija počivališča v sezoni.</p>
<p>6.18. Trajnost v vprašalnikih Vprašalniki za obiskovalce vsebujejo vprašanja o trajnosti.</p>	✓	<p>— Vprašalniki za obiskovalce vsebujejo vprašanja o trajnosti. Tako tudi v zadnjih anketah, ki smo jih izvajali med obiskovalci pri ponudnikih gostinskih in nastanitvenih storitvah v okviru postopka za pridobitev znaka Slovenia Green. Analiza anket nam pokaže, da se kar 73 % anketiranih zaveda prizadevanj in pobud za razvoj trajnostnega turizma. Priložen primer ankete za obiskovalce ter ugotovitve zadnjih izvajanih anket.</p>
<p>6.19. Dostopnost Turistične znamenitosti so dostopne osebam s posebnimi potrebami (kjer je to mogoče), vendar na način, ki ne posega v jedro znamenitosti.</p>	✓	<p>✓ Turistične znamenitosti so dostopne osebam s posebnimi potrebami (kjer je to mogoče), vendar na način, ki ne posega v jedro (ob večjih infrastrukturnih posegih v Hrpeljah in na Kozini, ki sta osrednja kraja destinacije, so se vsi pločniki ter dostopi do javnih ustanov (pošta, policija, tic, občina, ambulanta), uredili tako, da so prijazni do oseb s posebnimi potrebami. Povsod, kjer se turistična infrastruktura ureja na novo, se ureja dostop za osebe s posebnimi potrebami. Na nekaterih krajih pa se je dostop urejalo na novo.</p> <p>Destinacija nima osrednje turistične znamenitosti temveč ponujamo turistom kot naš produkt neokrnjeno naravo, mir, tišino, odklop, kulturno dediščino, nesnovno dediščino – predvsem običaje in gastronomijo.. Navedeno je dostopno turistom s posebnimi potrebami. Edina težava glede dostopnosti so jame, a jamarska društva so že – na posebno željo oz. prošnjo, organizirala invalidom dostope v jame – seveda le tiste, ki imajo urejene poti.</p>